

Dopady zdražení energií a návrh reforem příspěvku na bydlení

Šetření bylo realizováno ve spolupráci s IDEA při Národohospodářském ústavu AV ČR skrze program Strategie AV21 a s finanční podporou Akademie věd ČR

Daniel Prokop, Michaela Kudrnáčová, Eliška Dvořáková,
Petr Pleticha

15. 12. 2021

Obsah reportu

Téma	Strana
<u>Shrnutí hlavních zjištění</u>	3
<u>Zvýšení cen energií a dopady na výdaje na bydlení v roce 2022</u>	6
<u>Příspěvek na bydlení: Kolik je (potenciálních) žadatelů a jak se situace změní</u>	13
<u>Jak lze reformovat příspěvek: Varianty uvolnění stropování</u>	20
<u>Doporučení pro veřejnou správu</u>	32

Hlavní zjištění studie

Jak se změní výdaje na bydlení

Nárůst výdajů na bydlení v průměru o více než 900 Kč měsíčně

Z ohlášených zvyšování cen energií (viz metodika) a z výzkumných dat o výdajích a příjmech domácností lze odhadovat, že u průměrné české domácnosti dojde v roce 2022 ke zvýšení výdajů na energie o **943 Kč měsíčně**. Pokud by se neměnily příjmy domácností ani další ceny (nájmy, hypotéky), znamenalo by to, že průměrná domácnost bude na bydlení dávat 33 % svých příjmů místo současných 29 %.

Nejchudší domácnosti budou na bydlení dávat okolo 60 % rozpočtu

Absolutní navýšení výdajů je srovnatelné ve všech sociálních skupinách. Z čehož vyplývají rozdílné relativní dopady na rozpočty domácností. Pětina nejchudších domácností dnes dáva za bydlení v průměru 55 % svých příjmů. V roce 2022 by to, za předpokladu stagnace příjmů a ostatních cen, mohlo být až 63 %. Jednočlenným domácnostem (nejčastěji důchodci) mohou výdaje na bydlení vzrůst v průměru z 39 na 44 %.

Zvýší se zastoupení domácností extrémně zatížených výdaji

Za předpokladu stagnace příjmů a dalších cen by zastoupení domácností extrémně zatížených výdaji na bydlení (tvorí více než 40 % rozpočtu) mohlo vzrůst z jedné pětiny až na jednu čtvrtinu. Mezi nejchudšími domácnostmi to však bude až 65 %.

Vysokopříjmové domácnosti krize citelně nezasáhne

U pětiny nejbohatších domácností znamená nárůst cen energií naopak malý problém. Na bydlení budou dávat v průměru 18 % svého rozpočtu místo 16 %.

Podíl domácností s nárokem na příspěvek vzroste ze 16 na 21 %

Domácnosti, u nichž uznatelné typy výdajů na bydlení činí přes 30 % (v Praze 35 %) čistých příjmů, mají nárok na příspěvek na bydlení. A to pokud splňují některé další podmínky (například nebydlí v podnájmu).

Z předpokládaného nárůstu cen energií a výdajů na bydlení odhadujeme, že počet domácností s nárokem na příspěvek vzroste z 16 na 21 %. To může znamenat nárůst až o 200 tisíc, ačkoli ne všechny domácnosti tuto možnost využijí.

... příspěvek ale může teoreticky pomoci dalším 500 tisícům, které mají nárok, ale nežádají

Na příspěvek má dnes nárok okolo 16 % domácností, ale využívá ho jen okolo 4 %. To znamená, že okolo půl milionu domácností nárok má, ale nevyužívá ho. V našem výzkumu často uvádějí, že ho zatím nepotřebovali či o příspěvku nevědí či žádat nechtějí. S nárůstem cen energií ale může potřeba a ochota požádat o příspěvek růst. Počet domácností využívajících příspěvek tak může vzrůst až o nižší statisíce.

Domácnostem s nárokem na příspěvek vzrostou ceny v průměru o 1 368 Kč

Ceny bydlení vzrostou více u domácností, které mají či v roce 2022 budou mít nárok na příspěvek. To je logické – nárok jim vzniká mj. i velkým nárůstem cen energií a bydlení.

U těchto domácností očekáváme v průměru nárůst o cca **1 368 Kč měsíčně**. U 1–3členných domácností lze očekávat nárůst o 1 200 až 1 400 Kč, u velkých domácností mírně vyšší. Tento vysoký a poměrně rovnoměrný nárůst u všech typů domácností musí zohledňovat reforma příspěvku na bydlení.

Hlavní zjištění studie

Příspěvek na bydlení: Co jsou jeho hlavní problémy

Klíčovým řešením energetické krize může být příspěvek na bydlení. Ten domácnostem kryje náklady na bydlení, aby nepřesahovaly více než 30 % příjmu (35 % příjmu u pražských domácností). Ale má zásadní nedostatky:

1. Příspěvek stropují již dnes nízké normativy na bydlení

- * Příspěvek je limitován tzv. normativem na bydlení. Jde o strop uznatelných výdajů pro daný typ domácnosti. Podrobněji viz [strana 22](#).
- * Vliv stropování normativu na příkladu důchodce s příjmem 14 tisíc Kč ukazuje graf vpravo. S rostoucími výdaji na bydlení by mu měl růst příspěvek. Ten se ale zastaví na 1 453 Kč, i kdyby našemu důchodci výrazně rostly výdaje.
- * Podle naší analýzy ale **většina (53 %) domácností s nárokem na příspěvek má již dnes vyšší výdaje na bydlení než tento normativ**. Mezi jednočlennými domácnostmi (důchodci) dokonce 72 %. **Je jim tak omezován výdej příspěvku.**

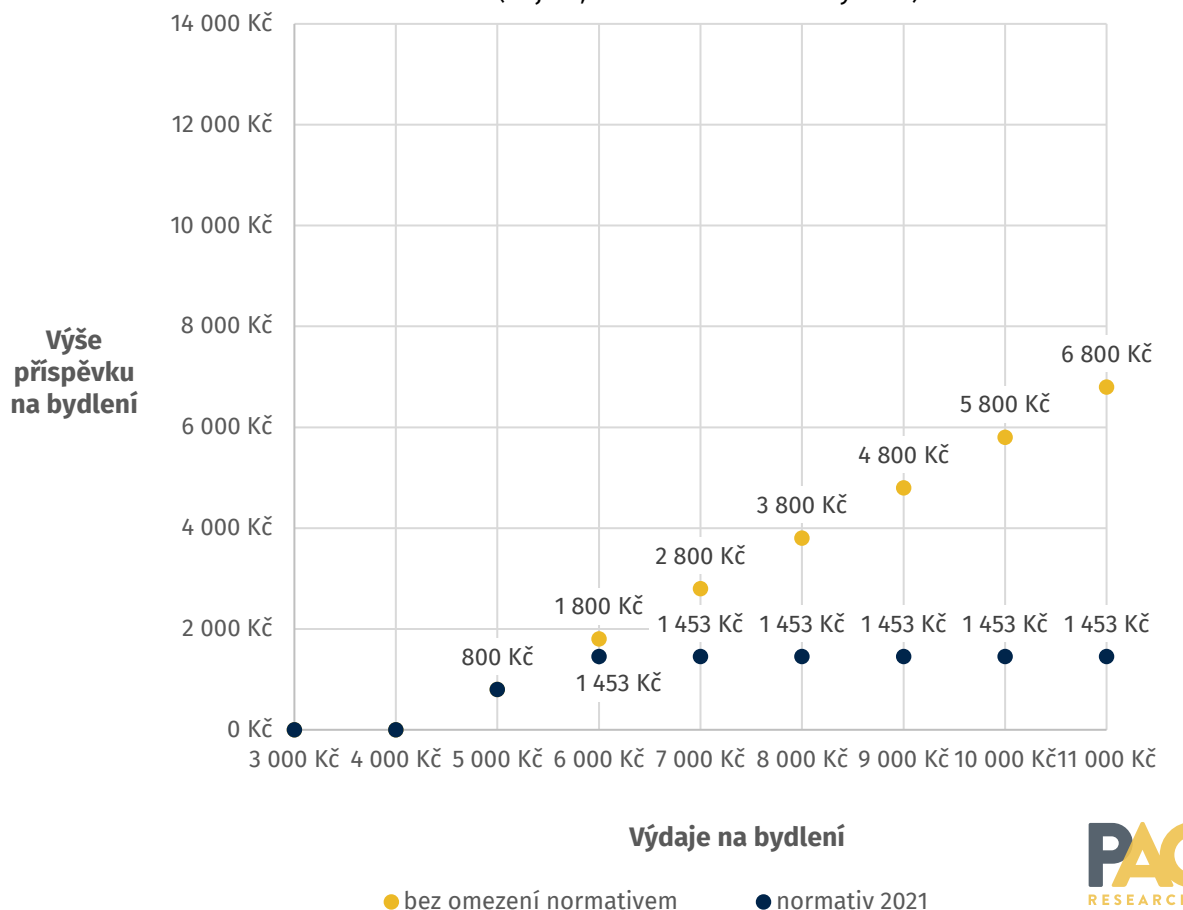
2. Nepřístupnost pro lidi s hypotékami a nájmy

- * Příspěvek nemohou čerpat lidé, kteří bydlí v podnájmu. Do uznatelných výdajů se nepočítají splátky hypoték. Lidé s hypotékou tak teoreticky mají nárok, ale prakticky na příspěvek nikdy nedosahují. Lidem v podnájmu a s hypotékou tak příspěvek v roce 2022 v energetické krizi nepomůže.

3. Většina lidí s nárokem příspěvek nepobírá

- * Nárok na příspěvek má dnes okolo **16 % domácností (v našem výzkumu)**. **Pobírá ho ale jen okolo 4 procent**. Mezi častými důvody nepobírání je, že jej zatím nepotřebovali (v roce 2022 se může změnit), pocit, že nemají nárok, neznalost příspěvku, složitost žádosti apod.
- * Nárok na příspěvek máte **až po 3 měsících**, kdy vaše výdaje na bydlení přesahují danou mez. Díky tomu **bude reagovat na lednová navýšení až v dubnu 2022**.

Příklad stropování příspěvku
Samostatně žijící důchodce s příjmem 14 tisíc Kč
(nájem, město 10–50 tisíc obyvatel)

Návrh reformy příspěvku na bydlení

Návrhy reforem v roce 2022

Plánované zvýšení normativu o 2,2–2,8 % je nedostatečné

Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) navrhuje zákonnou valorizaci normativu různým typům domácností o 2,2–2,8 % (100–482 Kč). Tato reforma není pro rok 2022 dostatečná, protože:

- * Domácnostem s nárokem na příspěvek na bydlení vzrostou výdaje v průměru o více než 1 300 Kč.
- * 64 % domácností s nárokem na příspěvek by mělo vyšší výdaje než normativ na bydlení a tedy limitovaný příspěvek. Mezi jednočlennými dokonce 87 %.
- * Domácnosti s nárokem by v průměru měly o 1 123 Kč vyšší výdaje na bydlení než normativ – o tuto sumu by byl v průměru zkracován příspěvek.

Pro zachycení nárůstu cen je tak nutný dodatečný zákon či nařízení.

Tři návrhy na zvýšení normativu (stropu vydávání příspěvku)

Minimální – o 800 Kč u menších / 850 Kč u větších domácností

EFEKT: Zachycuje obecný nárůst cen energií, ale ne potřeby žadatelů o příspěvek. 56 % domácností má vyšší výdaje na bydlení než normativ.

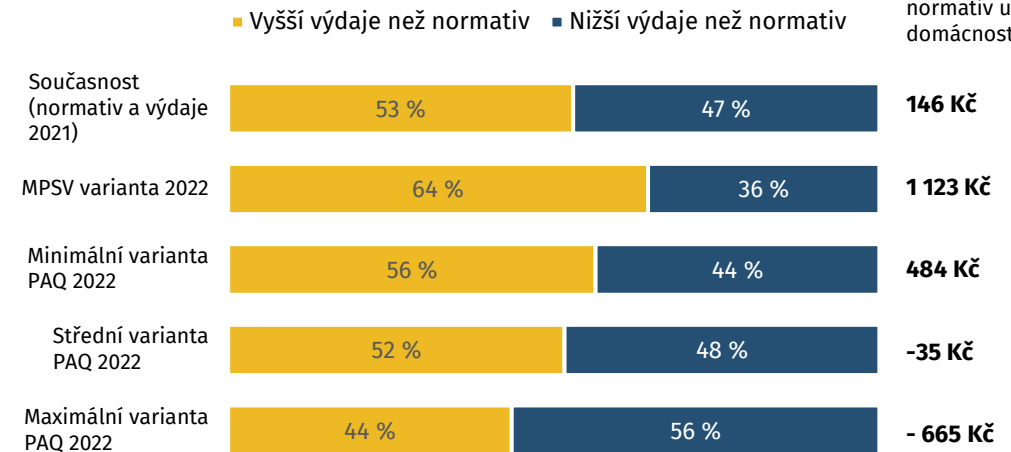
Střední – o 1 300 Kč u menších / 1 400 Kč u větších domácností

EFEKT: Zachycuje nárůst cen energií u domácností s nárokem na příspěvek. Přibližně polovina domácností má vyšší výdaje na bydlení než normativ. Průměrné výdaje na bydlení odpovídají normativu.

Maximální – o 2 500 Kč u menších / 1 400 Kč u větších domácností

EFEKT: Kromě reakce na zvýšení cen redukuje existující znevýhodnění malých domácností ve stropování příspěvku.

% domácností, které mají výdaje na bydlení vyšší/níže než normativ v různých návrzích zvýšení normativu

O kolik náklady na bydlení přesahují normativ u průměrné domácnosti

Doporučení pro zvýšení efektu příspěvku na bydlení

1. Zvýšit normativ na bydlení o 1300 / 1400 Kč (novelizací či speciálním zákonem) a tím uvolnit stropování příspěvku
2. Zpřístupnění příspěvku na bydlení i lidem v podnájmech
3. Zkrátit tzv. rozhodné období, aby se lidé nedostali k příspěvku po 3-4 měsících nouze
4. Pracovat s příspěvkem na bydlení aktivně: nabízet ho důchodcům a chudým domácnostem (ČSSZ, ÚP), zjednodušit žádost online, asistovat lidem v energetické nouzi (call centrum)

Zvýšení cen energií a dopady na výdaje na bydlení v roce 2022

O zdroji dat a metodice výzkumu cen energií

Zkoumání navýšení cen energií

Tato zpráva pochází ze zatím nejdetailnějšího zkoumání dopadů navýšení cen energií na české domácnosti. Při projekci zvýšení cen energií v roce 2022 vycházíme z výzkumu na N=1709 domácnostech, v němž byly zjišťovány jejich současné platby, typy smluv i dodavatelé jednotlivých energií. Předpokládáme, že:

Domácnostem se smlouvou na dobu určitou (fix) se ceny elektřiny a plynu nezvýší. Výjimkou jsou domácnosti, které mají nové fixní smlouvy, které jim oproti době do listopadu 2021 již cenu zvyšují. Zde počítáme s reportovaným nárůstem ve výzkumu.

Domácnostem se smlouvou na dobu neurčitou (nemá fixní cenu) počítáme u společností, které avizovaly zvyšování cen, s tímto ohlášeným navýšením: ČEZ 30 % u elektřiny, 60 % u plynu, Innogy 19 % u elektřiny, 25 % u plynu, Centropol 25 % u elektřiny, Pražská plynárenská 34 % u plynu atd.. U společností, které neoznámily nárůsty, počítáme s průměrem ostatních společností.

U klientů zaniklých Bohemia Energy nebo Kolibřík započítáváme deklarované zvýšení cen plynu a elektřiny s výjimkou respondentů, u nichž je extrémní a je pravděpodobné, že dojde k přesmluvnění. U klientů těchto společností, kteří ještě neví nové ceny, počítáme se zvýšením o 30 % a u plynu o 60 %.

Zdražení dálkového tepla – zohledňujeme zdražení, které oznamují teplárny. To se regionálně velmi liší, ale zatím se v průměru pohybuje okolo 30 %.

Započítáváme i avizované **zdražení regulované složky energií** (v průměru u elektřiny o 3,7 % regulované složky a u plynu o 2,4 % regulované složky).

Zdroj dat

Data pocházejí z výzkumného projektu *Život během pandemie*. Ve 34. vlně výzkumu jsme se N=1709 domácností zeptali i na otázky ohledně zvýšení cen energií.

Sběr dat, reprezentativita

Sběr dat realizuje na zadání PAQ Research agentura NMS (člen SIMAR) na Českém národním panelu. Náš vzorek kopíruje složení českých domácností z hlediska:

- * kraje a velikosti obce bydliště
- * typu vytápění (hrubě)
- * velikosti domácnosti (hrubě)
- * pohlaví, vzdělání, věku respondentů, kteří v domácnosti žijí

Statistická odchylka

Statistická odchylka u výsledků pro celý vzorek výzkumu (N = 1709) se pohybuje mezi ± 1 p. b. u výroků s malou četností a ± 3 p. b. u výroků s vyšší četností.

Statistická chyba u reportování z podskupin respondentů se pohybuje většinou mezi $\pm 1,5$ p. b. a 4,5 p. b.

Hlavní zjištění studie

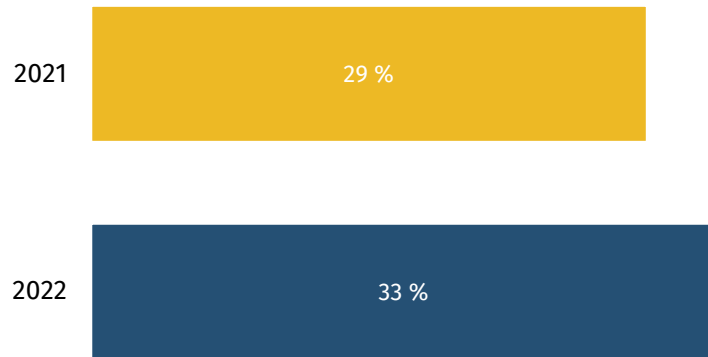
+ 943 Kč

měsíčně si připlatí průměrná česká domácnost v roce 2022 za energie (elektrina, plyn, dálkové teplo). Nárůst bude podobný i v rámci nejchudších domácností, které tím velmi utrpí.

Výdaje na bydlení v průměrné domácnosti

Růst cen energií zdraží bydlení v průměru o 943 Kč měsíčně

Výdaje na bydlení jako % příjmů domácností

Absolutní nárůst výdajů na bydlení

+ 943 Kč

Relativně se náklady na bydlení zvýší o čtyři procentní body

Odhadujeme, že průměrná česká domácnost zaplatí v roce 2022 kvůli růstu cen energií za bydlení o 943 Kč za měsíc více.

Vzhledem k příjmu domácnosti to znamená navýšení o čtyři procentní body – aktuálně tvoří náklady na bydlení 29 % měsíčních příjmů domácností, zatímco po předpokládaném růstu cen energií budou domácnosti na bydlení dávat 33 % svých příjmů.

Zejména naroste podíl domácností, pro které výdaje na bydlení znamenají vysokou zátěž – vydávají na ně více než 40 % svých příjmů. V letošním roce je to každá pátá domácnost (20 %) a v příštím roce to bude již každá čtvrtá (25 %).

Kolik % příjmů vydávají domácnosti na bydlení v roce...

	2021	2022
0–20 % příjmů	44 %	38 %
20–30 %	20 %	21 %
30–35 %	8 %	8 %
35–40 %	7 %	7 %
nad 40 % příjmů*	20 %	25 %

Navýšení výdajů na bydlení je spočteno za předpokladu, že v roce 2022 dojde k nárůstu cen energií (popsáno podrobněji v části Zkoumání navýšení cen energií), ale všechny ostatní výdaje a příjmy domácností zůstanou na stejné úrovni. Předpokládáme tedy, že se zhruba vyrovná zvyšování cen nájmu, hypoték a dalších cen, které nejsou v našem výpočtu (stočné, opravy), a zvyšování příjmů domácností.

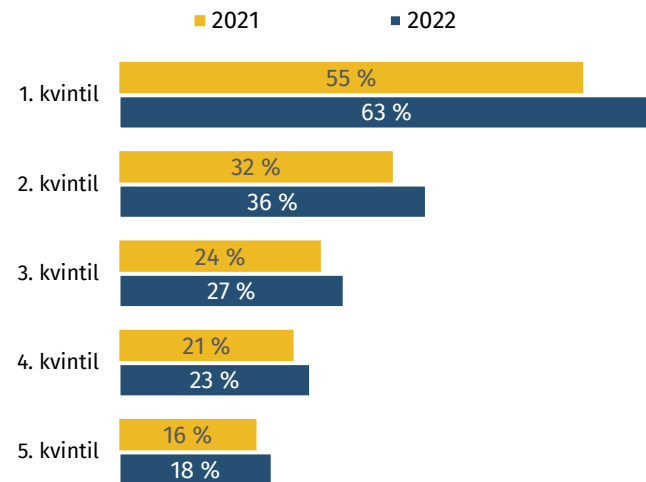
Zdroj: Život během pandemie, Vlna 34, dotazováno k 10. 11. 2021

* V našem výzkumu reportuje výdaje nad 40 % příjmů pětina domácností. Ve výzkumech Eurostat/ČSU je to méně. Tento rozdíl je dán tím, že: a) Eurostat vypovídá o lidech a my o domácnostech - v zatížení nad 40 % žijí často ty s méně členy, b) Eurostat vychází z příjmů před exekucemi, které jsou reálně sniženy, c) my do výdajů na bydlení navíc počítáme i příspěvky na SVJ a opravy domu / bytu.

Výdaje na bydlení dle příjmu domácnosti

Relativní výdaje se nejvíce zvýší nízkopříjmovým domácnostem

Výdaje na bydlení jako % příjmů

Absolutní nárůst

+ 909 Kč

+ 958 Kč

+ 911 Kč

+ 845 Kč

+ 1 105 Kč

V roce 2022 budou nejchudší domácnosti dávat na bydlení 63 % svých příjmů

Výdaje na bydlení představují nejvyšší zátěž pro rozpočty nízkopříjmových domácností, které se nacházejí v první pětině nejnižších příjmů. V letošním roce tvoří výdaje na bydlení v průměru více než polovinu jejich příjmů (55 %) a po předpokládaném zdražení energií se v příštím roce vyšplhají až na 63 %.

Domácnostem ve druhé pětině příjmů přinese předpokládané zdražení energií navýšení relativních výdajů na bydlení o čtyři procentní body (z aktuálních 32 % příjmů na 36 %). I v dalších příjmových kategoriích platí, že čím vyšší příjmy domácnosti, tím menší složku rozpočtu představují výdaje na bydlení.

Domácnosti s nejvyššími příjmy vydávají v letošním roce na bydlení šestinu svých rozpočtů (16 %) a zdražení energií pro ně znamená jen dvouprocentní nárůst relativních výdajů na bydlení. Ačkoli v absolutní částce se jim výdaje zvýší nejvíce (více než tisícikoruna v průměru navíc), nižší podíl výdajů na bydlení na příjmech znamená, že relativně se jich zdražení energií dotkne nejméně.

Kolik % příjmů vydávají na bydlení v roce 2021 / domácnosti podle příjmu

... a v roce 2022 / domácnosti podle příjmu

	1. kvintil	2. kvintil	3. kvintil	4. kvintil	5. kvintil	1. kvintil	2. kvintil	3. kvintil	4. kvintil	5. kvintil
0–20 % příjmů	14 %	30 %	51 %	53 %	73 %	12 %	25 %	38 %	47 %	65 %
20–30 %	11 %	27 %	18 %	27 %	15 %	6 %	23 %	27 %	28 %	21 %
30–35 %	10 %	5 %	11 %	9 %	4 %	6 %	7 %	9 %	14 %	5 %
35–40 %	8 %	11 %	8 %	7 %	3 %	10 %	8 %	10 %	6 %	2 %
nad 40 % příjmů	56 %	27 %	12 %	3 %	5 %	65 %	37 %	15 %	6 %	6 %

Do měsíčních výdajů na bydlení jsou započítány následující položky: zálohy na elektřinu, zálohy na plyn, zálohy na vodu (u všeho včetně zohlednění (ne)doplatků), výdaje na další zdroje vytápění (pevná paliva, teplárna atd.), nájem, platby hypotéky, náklady na údržbu a opravy včetně příspěvků do fondu oprav. Navýšení výdajů na bydlení je spočteno za předpokladu, že v roce 2022 dojde k nárůstu cen energií (popsáno podrobněji v části Zkoumání navýšení cen energií), ale všechny ostatní výdaje a příjmy domácností zůstanou na stejné úrovni.

Hlavní zjištění studie

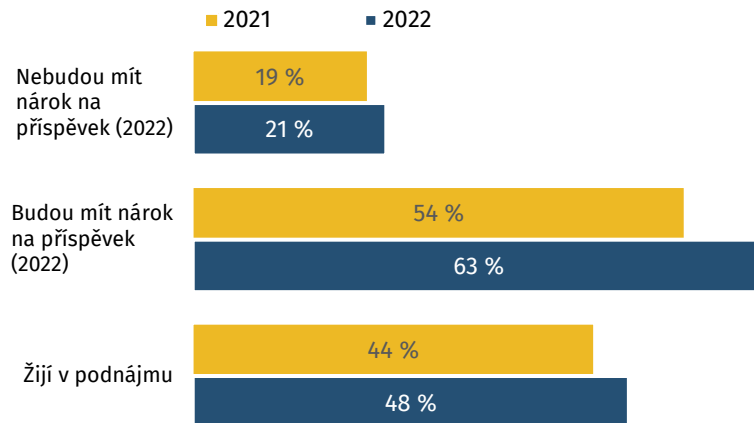
+ 1 368 Kč

navýšení výdajů na bydlení zažijí domácnosti, které budou mít v roce 2022 nárok na příspěvek na bydlení. Ten jim vznikne právě i kvůli tomuto nárůstu výdajů.

Výdaje na bydlení dle nároku domácnosti na příspěvek na bydlení

Domácnostem, které budou mít nárok na příspěvek, vzrostou ceny bydlení o 1 300 Kč

Výdaje na bydlení jako % příjmů

Absolutní nárůst

+ 802 Kč

+ 1 368 Kč

+ 980 Kč

Růst výdajů postihne domácnosti, které již dnes za bydlení dávají hodně

Na příspěvek na bydlení mají nárok domácnosti, jejichž uznatelné výdaje činí více než 30 % jejich příjmů a více než 35 % v Praze. A to pokud zároveň nebydlí v podnájmu či jiné nebytové formě bydlení. Do uznatelných nákladů na příspěvek se počítá většina stálých nákladů (nájem, elektřina, topení, atd.) ale nikoli splátky hypoték.

Skupina respondentů, která má již dnes nárok na příspěvek na bydlení, je specifická tím, že má nižší příjmy a zároveň nadstandardní výdaje na bydlení – včetně relativně vysokých výdajů za energie. V roce 2022 se navíc potenciálními žadateli o příspěvek stanou lidé, kterým cena elektřiny a plynu skokově a výrazně vyrostou a kvůli tomu jejich výdaje na bydlení přesáhnou 30 / 35 %.

Z těchto skutečností vyplývá, že domácnostem, které v roce 2022 budou mít nárok na příspěvek na bydlení, průměrně cena energií poroste o 1 368 Kč (průměr s oříznutím 5 % extrémů z obou stran je 1 151 Kč).

Kolik % příjmů vydávají na bydlení v roce 2021 / domácnosti dle nároku na příspěvek

	Bez nároku na příspěvek (2021)	Nárok na příspěvek (2021)	Podnájem
0–20 % příjmů	64 %	1 % **	10 %
20–30 %	22 %	12 % **	24 %
30–35 %	5 % *	16 %	13 %
35–40 %	4 % *	17 %	11 %
nad 40 % příjmů	6 % *	54 %	43 %

... a v roce 2022 / domácnosti dle nároku na příspěvek

	Bez nároku na příspěvek (2022)	Nárok na příspěvek (2022)	Podnájem
	55 %	0 %	8 %
	28 %	0 %	20 %
	6 % *	11 %	16 %
	3 % *	19 %	9 %
	8 % *	69 %	47 %

Do měsíčních výdajů na bydlení jsou započítány následující položky: zálohy na elektřinu, zálohy na plyn, zálohy na vodu (u všeho včetně zohlednění (ne)doplatků), výdaje na další zdroje vytápění (pevná paliva, teplárna atd.), nájem, platby hypotéky, náklady na údržbu a opravy včetně příspěvků do fondu oprav. Navýšení výdajů na bydlení je spočteno za předpokladu, že v roce 2022 dojde k nárůstu cen energií (popsáno podrobněji v části Zkoumání navýšení cen energií), ale všechny ostatní výdaje a příjmy domácností zůstanou na stejné úrovni.

* Tyto domácnosti mají výdaje více než 30 % příjmů, ale jsou to výdaje na hypotéky – které se nepočítají do uznatelných výdajů na příspěvek, proto na něj nemají / nebudou mít nárok.

** Část domácností, které budou mít v roce 2022 nárok na příspěvek (cca 17 %), je z těch, které měly v roce 2021 výdaje na bydlení pod 30 %, ale kvůli energetické krizi jim vzrostou.

Příspěvek na bydlení: Kolik je (potenciálních) žadatelů a jak se situace změní

Hlavní zjištění studie

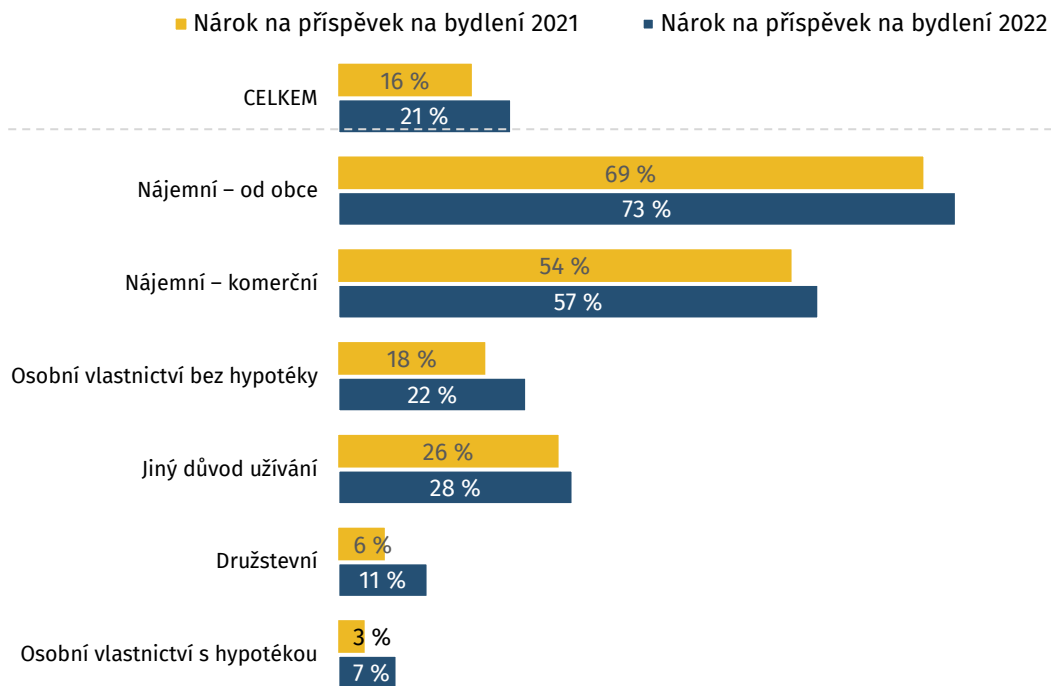
z 16 na 21 %

stoupne počet domácností, které mají nárok na příspěvek na bydlení, protože jejich výdaje překračují 30/35 % příjmu. Příspěvek ale využívá jen ¼ z nich – to se ale v roce 2022 může změnit.

Nárok na příspěvek na bydlení

Počet domácností s nárokem na příspěvek vzroste až o 200 tisíc

Na příspěvek na bydlení mají nárok domácnosti, u nichž výdaje na bydlení tvoří více než 30 % jejich příjmů (více než 35 % u pražských domácností). Domácnost musí žít v nájmu, v bytě v osobním vlastnictví či družstevním. Na příspěvek tak nemají nárok domácnosti v podnájmu nebo domácnosti v nebytovém bydlení (např. na ubytovně). Do uznatelných výdajů na bydlení spadá nájem, platby za energie a vodu, příspěvky do fondu oprav, ne však platby hypotéky a výdaje na opravy a údržbu bydlení. Vyřazení plateb hypoték z uznatelných nákladů vede k tomu, že nemá nárok většina domácností s hypotékou.

V průměru o pět procentní body vzroste počet domácností s nárokem na příspěvek na bydlení

V roce 2021 mělo 16 % domácností nárok na příspěvek na bydlení. V roce 2022 bude mít nárok již 21 %. To by znamenalo nárůst počtu domácností s nárokem na příspěvek zhruba o 200 tisíc. Ne všechny samozřejmě příspěvek využijí.

Zároveň je třeba podotknout, že příspěvek na bydlení dnes čerpá zhruba jen 4 ze 16 % domácností. Toto zhruba odpovídá některým starším odhadům nevyužívání příspěvku.

Jedním z důvodů nevyužívání je to, že limity příspěvku (tzv. normativ na bydlení) části domácností reálně vyšší příspěvku srážejí na nulu či na nízké stovky korun. Lidé také často uvádějí, že příspěvek dosud nepotřebovali. To se může s energetickou krizí změnit a počet žadatelů může vzrůst i v rámci osob, které již dnes nárok mají.

Spousta dalších domácností se v roce 2022 do potřeby pomoci propadne, ale nemá nárok na příspěvek protože: a) bydlí v podnájmu, b) mají hypotéku a vysoké reálné výdaje, které se ale do uznatelných nákladů na příspěvek nepočítají.

Nejvyšší podíl domácností, které mají a stále budou mít nárok na příspěvek, jsou domácnosti v obecním nájmu (69 % v roce 2021 a 73 % v roce 2022). V komerčním nájmu bude nově větší polovina (57 %) domácností, které si mohou nárokovat příspěvek na bydlení, v roce 2021 jich bylo o tři procentní body méně. Domácností v osobním vlastnictví s hypotékou, které si v roce 2022 budou moci nárokovat příspěvek na bydlení, bude nejméně – sedm procent, oproti roku 2021 je zde však patrný nárůst pouze ze tří procent.

Odpovědi respondentů, kteří mají nárok na příspěvek, ale nepobírají ho

Důvody nepobírání příspěvku: Absence potřeby, nepochopení pravidel, nechut' k administrativě za malou podporu

Až 16 % domácností má na příspěvek nárok - jen zhruba 4 % příspěvek pobírá. Proč?

Důvody nevyužívání příspěvku

Třetina domácností s nárokem nečerpá, protože zatím příspěvek nepotřebovala

Na příspěvek na bydlení má nárok 16 % domácností a pouze zhruba 4 % jej čerpají. Co jsou hlavní důvody nevyužívání?

Zhruba čtvrtina domácností (26 %) má nárok formálním splněním vysokých výdajů na bydlení a typem bydlení. Mají ale tak vysoké příjmy, že i jejich 30/35 % leží nad hranicí normativu – při současném stropování by tedy reálně dostávali nulový příspěvek.

Většina z 16 % domácností tedy má na příspěvek nárok i efektivně. Třetina z nich (35 %) jej nečerpá, protože to zatím nepotřebovali. Zhruba 15 % si zřejmě chybně myslí, že na něj nemají nárok – buď kvůli výši příjmů, či typu bytu – ačkoli podle uváděných informací by ho mít měli.

Více než desetina o příspěvku neví či neví, kde zažádat. Další odrazuje zejména kombinace složité žádosti, nutnosti „prosít“ o dávky a to, že limitovaný příspěvek činí jen pár set korun.

Každopádně lze očekávat, že při lepší komunikaci a zvýšení výdajů na bydlení může příspěvek začít využívat okolo 1/3 třetiny ze současných nevyužívajících domácností. To by vedlo ke zvýšení využívání příspěvku v roce 2021 ze 4 na 8 procent. V roce 2022 tedy může příspěvek cílit minimálně na 10–12 % domácností dle komunikace a uvolnění některých podmínek.

Hlavní zjištění studie

o 1 200 až 1 500 Kč

vzrostou výdaje na bydlení různým domácnostem s nárokem na příspěvek. Nárůst je relativně podobný u menších a větších domácností.

Nárok na příspěvek na bydlení

Příjmy a výdaje domácností – podle nároku na příspěvek v roce 2022

Domácnosti s nárokem na příspěvek v roce 2022

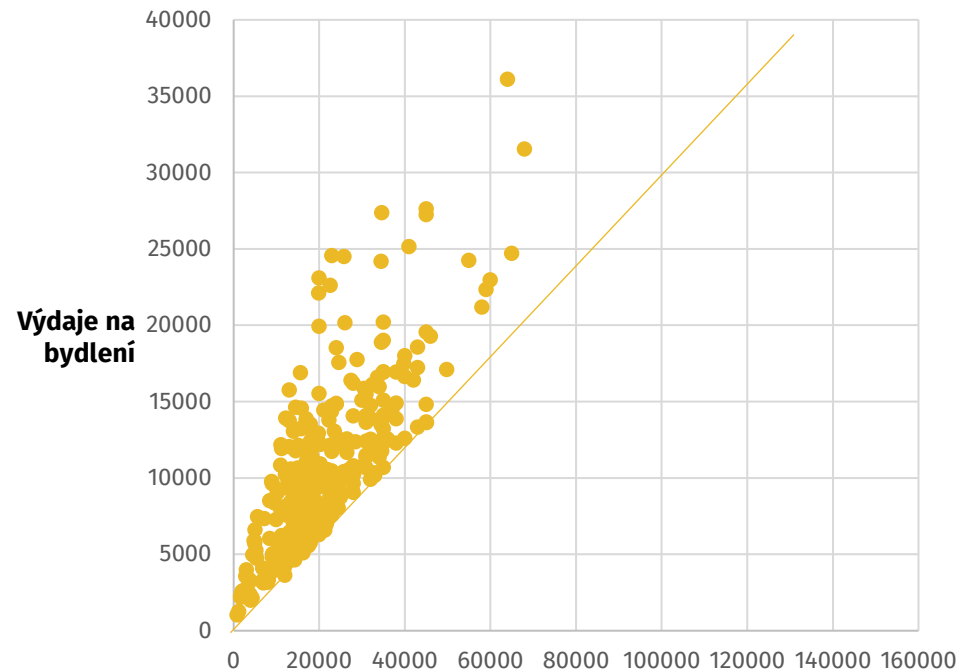
Domácnosti bez nároku na příspěvek v roce 2022

Domácnosti, které budou mít v roce 2022 nárok na bydlení, jsou specifické kombinací výrazně nižších příjmů (20 744 proti 42 654 Kč u domácností bez nároku). Už letos ale mají vyšší výdaje na bydlení – 9 229 Kč vs. 7 422 Kč.

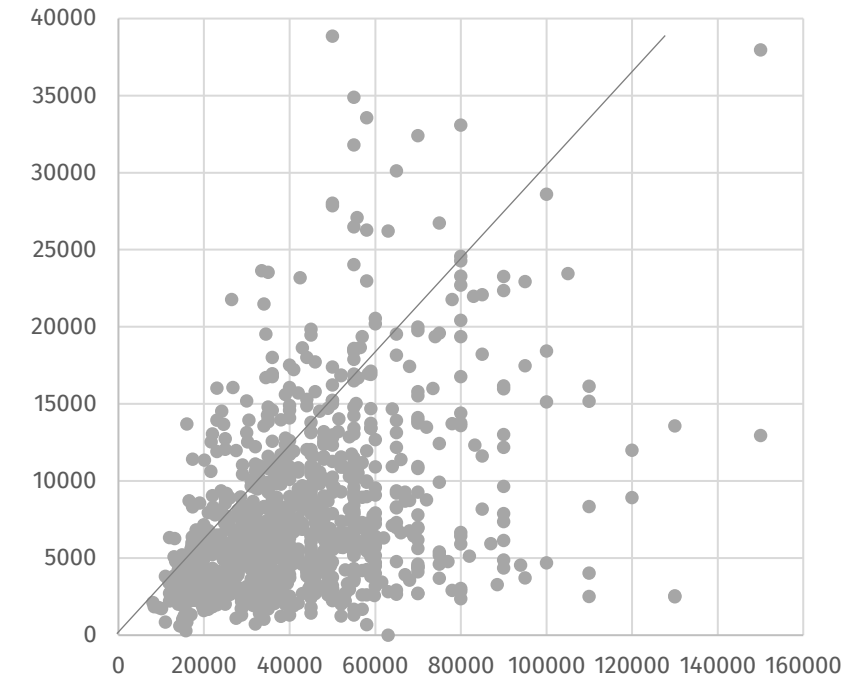
Tento rozdíl je dán tím, že je zde více nájemníků (domácnosti bez nároku tvoří častěji majitelé bytů bez hypoték), ale i mírně vyššími náklady na topení a elektřinu (nevyhovující či příliš velké byty, špatné zdroje topení a smlouvy atd.)

Mezi domácnosti s nárokem na příspěvek se navíc propadnou v roce 2022 další, kterým ceny energií vzrostou. V roce 2022 bude mít cílová skupina o 1 368 Kč vyšší výdaje než letos – v průměru 10 533 Kč.

Domácnosti, které nemají nárok na příspěvek, mají ve velké většině výdaje pod 30 % příjmů. Jsou i takové, které mají celkové výdaje nad 30 %. Část z nich ale tvoří hypotéky či opravy, které se do nákladů neuznávají.

Čistý měsíční příjem domácnosti
všechny mají výdaje nad 30 % příjmů (nad přímku)

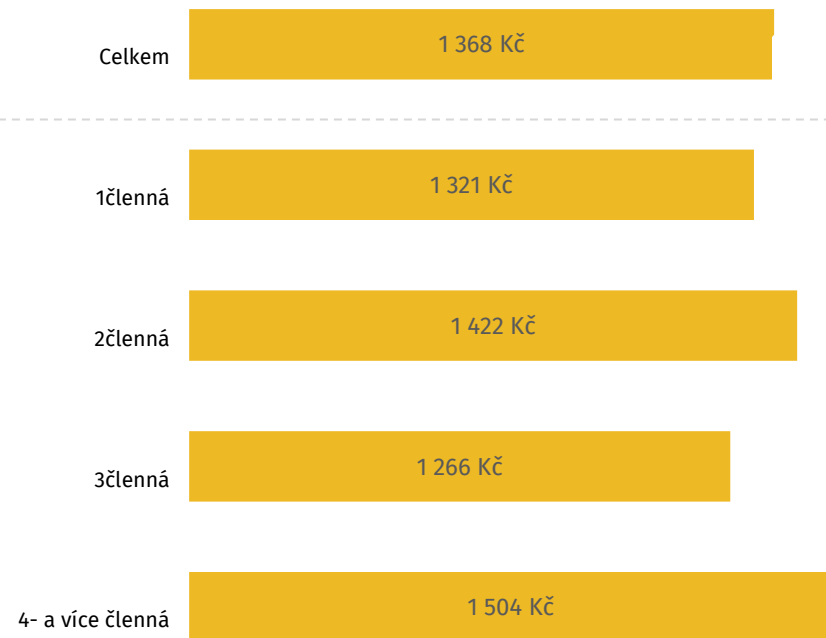

Čistý měsíční příjem domácnosti
většina má výdaje pod 30 % příjmů. Některé nad, ale část výdajů není uznatelné – zejména hypotéky.

Průměrný růst výdajů na bydlení u domácností, které mají nárok na příspěvek

V rámci cílových domácností příspěvku vzrostou výdaje vícečlenným i těm malým

■ Růst výdajů u domácností, které mají v roce 2022 nárok na příspěvek na bydlení

Všem typům domácností, které budou mít v roce 2022 nárok na příspěvek, vzrostou výdaje o 1 200 Kč či více

S předpokládaným nárůstem cen energií a se stagnací ostatních cen (nájem) modelujeme, že domácnostem, které budou mít v roce 2022 nárok na příspěvek, porostou výdaje na bydlení o cca 1 300 Kč u domácností s 1–3 členy. U větších domácností lze očekávat vyšší růst, ale tento odhad je nepřesný z důvodu malého počtu těchto domácností ve vzorku.

Větší domácnosti jsou ale dnes v příspěvku mírně zvýhodněny – reálně nenaráží tolik na normativ, který mají nastavený vysoko (viz níže).

Celkově tak lze předpokládat, že výdaje vzrostou typům domácností, které mají nárok na příspěvek, relativně podobně.

Navýšení výdajů na bydlení je spočteno za předpokladu, že v roce 2022 dojde k nárůstu cen energií (popsáno podrobněji v části Zkoumání navýšení cen energií), ale všechny ostatní výdaje a příjmy domácností zůstanou na stejné úrovni. Předpokládáme tedy, že se zhruba vyrovná zvyšování cen nájmu, hypoték a dalších cen, které nejsou v našem výpočtu (stočné, opravy), a zvyšování příjmů domácností.

Jak lze reformovat příspěvek: Varianty uvolnění stropování

Hlavní zjištění studie

53 %

domácností s nárokem na příspěvek mělo už v říjnu 2021 vyšší výdaje na bydlení než tzv. normativ – při vydávání příspěvku na bydlení by narážely na tento strop uznatelných výdajů. U malých domácností je to dokonce 72 %. Normativ je moc přísný.

Příspěvek na bydlení a normativní náklady na bydlení

Jaký dopad má normativ na výši příspěvku na bydlení?

Pro výši normativních nákladů na bydlení jsou aktuálně rozhodující dva parametry, a to velikost domácnosti a velikost obce.

Současné nastavení normativu pro rok 2021:

Normativ na bydlení pro nájemníky

	Praha	Nad 100 tis. obyvatel	50 000 až 99 999 obyvatel	10 000 až 49 999 obyvatel	Do 9 999 obyvatel
1členná	8 775 Kč	6 965 Kč	6 637 Kč	5 653 Kč	5 476 Kč
2členná	12 205 Kč	9 729 Kč	9 279 Kč	7 934 Kč	7 689 Kč
3členná	16 337 Kč	13 099 Kč	12 511 Kč	10 752 Kč	10 432 Kč
4- a vícečlenná	20 077 Kč	16 172 Kč	15 463 Kč	13 341 Kč	12 955 Kč

Normativ na bydlení pro vlastníky a družstevníky

	Praha	Nad 100 tis. obyvatel	50 000 až 99 999 obyvatel	10 000 až 49 999 obyvatel	Do 9 999 obyvatel
1členná	4 932 Kč	4 932 Kč	4 932 Kč	4 932 Kč	4 932 Kč
2členná	7 045 Kč	7 045 Kč	7 045 Kč	7 045 Kč	7 045 Kč
3členná	9 605 Kč	9 605 Kč	9 605 Kč	9 605 Kč	9 605 Kč
4- a vícečlenná	11 944 Kč	11 944 Kč	11 944 Kč	11 944 Kč	11 944 Kč

Kdo má nárok na příspěvek na bydlení?

Příspěvek na bydlení je sociální dávka, na kterou mají nárok domácnosti, které splní následující podmínky:

- výdaje na bydlení tvoří více než 30 % jejich příjmů (více než 35 % u pražských domácností)
- žijí v bytě v osobním vlastnictví, ve svém družstevním bytě nebo mají ke svému bytu nájemní smlouvu. Na příspěvek tak nemají nárok domácnosti v podnájmu nebo domácnosti v nebytovém bydlení (např. na ubytovně).

Do uznatelných výdajů na bydlení spadá nájem, platby za energie a vodu, příspěvky do fondu oprav, ne však platby hypotéky a výdaje na opravy a údržbu bydlení (např. rekonstrukce střechy). Vyřazení plateb hypoték vede k tomu, že na příspěvek nemá nárok velká část vlastníků s hypotékou.

Uznatelné výdaje na bydlení jsou stropovány normativem

Domácnostem, které na něj mají nárok, vyrovnává příspěvek výdaje na bydlení tak, aby tvořily maximálně 30 či v Praze 35 % příjmů. Tedy příspěvek představuje rozdíl mezi vynaloženými výdaji na bydlení a částkou představující 30 či 35 % měsíčního příjmu.

Příklad: Samostatně žijící důchodce s příjmem 14 000 Kč žijící mimo Prahu má 30 % hranici příjmu na 4 200 Kč. Rozdíl mezi výdaji na bydlení a touto hranicí by mu měl doplácet příspěvek.

To ovšem platí jen v případě, že výdaje na bydlení jsou nižší než tzv. normativ na bydlení. Normativ totiž uznatelné výdaje na bydlení stropuje. Pokud výdaje přesahují normativ, domácnosti se vyplácí příspěvek, který je rozdílem cílových výdajů a normativu.

Příklad: Pokud zmiňovaný důchodce žije samostatně v menším městě, má normativ 5 653 Kč. Dostane příspěvek pouze 1 453 Kč (5 653 – 4 200 Kč), i kdyby měl výdaje na bydlení 10 tisíc.

Normativ slouží jako strop příspěvku na bydlení. Deklarovaným cílem je mj. zabránit zneužívání příspěvku, aby byl čerpán na doplnění extrémních výdajů na bydlení. A omezit čerpání pro domácnosti, které mají vysoké náklady na bydlení i vysoké příjmy. **Jak ale normativ ve skutečnosti funguje?** To ukazuje naše další analýza.

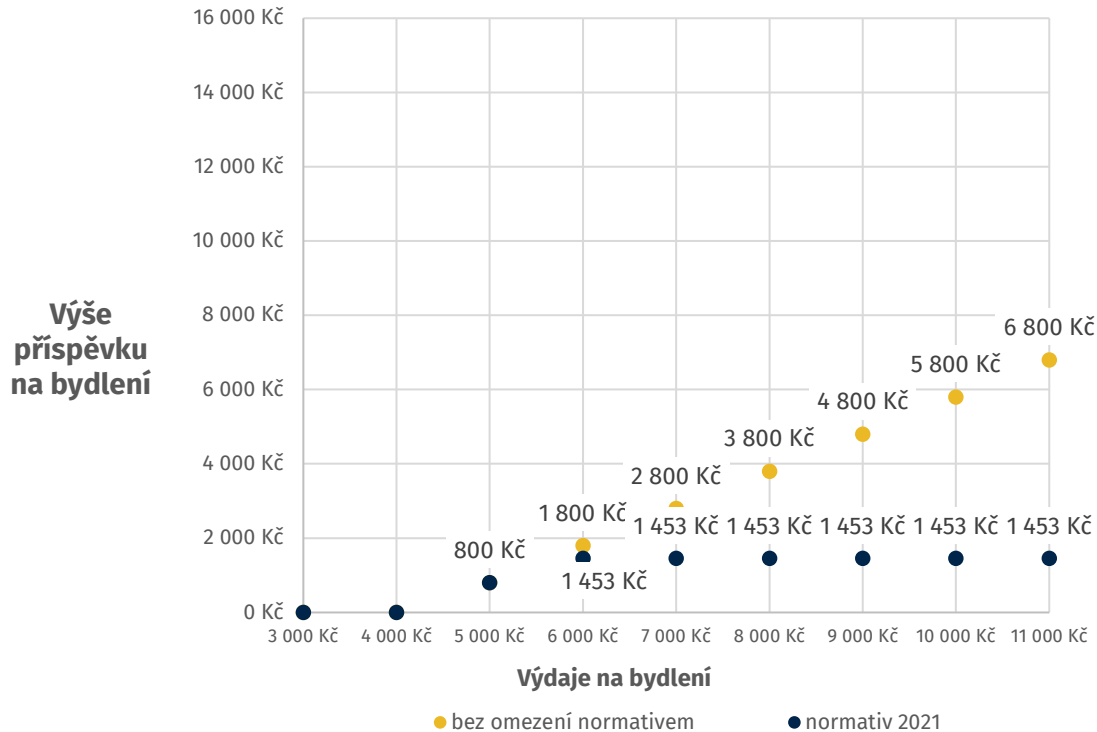
Normativ na bydlení a jeho vliv

Příklad: Jak normativ limituje příspěvek dvěma typům domácností

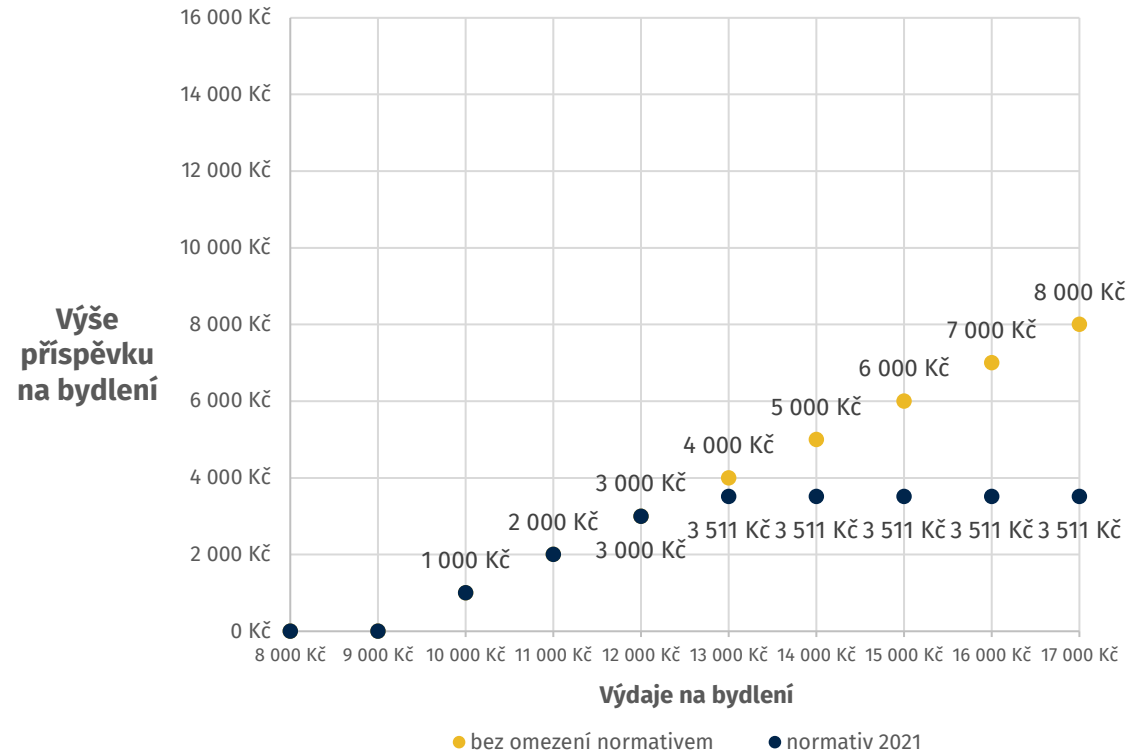
U samostatně žijícího důchodce s čistým příjmem 14 tisíc Kč v menším městě normativ činí 5653 Kč. Efektivně tím stropuje příspěvek na bydlení na 1 453 Kč (dovrňovaný rozdíl mezi 30 % z 14 tisíc Kč a 5653 Kč). I pokud výdaje na bydlení stoupají, nedostane tento senior vyšší podporu. A to pokud by jeho výdaje stoupali na 10 000 Kč měsíčně a na živobytí by mu zbývalo 4 tisíce + příspěvek. Při absenci stropu (normativu) by příspěvek stoupal až na 5 800 Kč.

U rodiny 3 osob s celkovým čistým příjmem 30 tisíc Kč normativ (12 511 Kč) stropuje podporu na 3 511 Kč. A to i pokud by výdaje na bydlení u této rodiny stoupaly k 20 tisícům Kč a na živobytí by jí zbývalo 10 tisíc + příspěvek. Strop v podobě normativu v systému musí existovat, aby byl příspěvek regulován a nebyl zneužíván. Otázkou však je, zda již v současnosti není příliš nízký a zda neomezí podporu domácností v roce 2022 po zvýšení cen energií. To zkoumá další analýza.

Samostatně žijící důchodce s příjmem 14 tisíc Kč
(nájem, město 10–50 tisíc obyvatel)

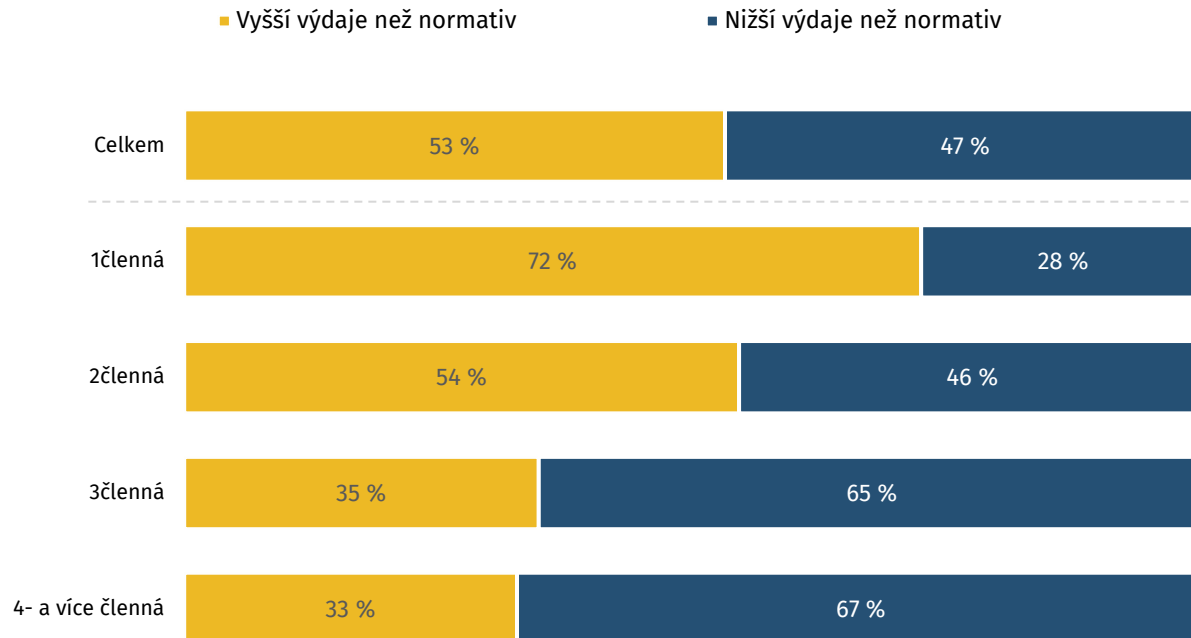
Rodina 3 osob, čistý příjem 30 tisíc Kč
(nájem, město nad 100 tisíc obyvatel)

Přehled současných výdajů na bydlení nad normativem 2021

53 % domácností s nárokem na příspěvek má vyšší výdaje na bydlení než současný normativ

% domácností, které mají současné výdaje na bydlení vyšší/níže než normativ 2021

Nejčastěji normativ převyšují jednočlenné domácnosti

V současném roce více než polovina domácností (53 %), které mají nárok na příspěvek na bydlení, má vyšší užitelné výdaje na bydlení, než je normativ. Narážejí tedy na strop při výplatě příspěvku na bydlení.

Normativ nejčastěji svými náklady převyšují jednočlenné domácnosti – v současnosti mají více než dvě třetiny (72 %) z nich výdaje vyšší než normativ. Přehled nákladů na bydlení nad normativem nejméně často nastává u čtyř- a vícečlenných domácností, ale i u nich normativ svými výdaji překračuje třetina domácností (33 %).

Podrobnosti k nárokovosti příspěvku na bydlení a způsobu, jakým normativ stropuje výdaje na bydlení, jsou uvedeny na předchozích stranách.

Hlavní zjištění studie

o 1 300 až 1 400 Kč

by se měl zvýšit normativ na bydlení, aby reflektoval nárůsty cen energií v roce 2022 a plnil svoji funkci = v průměru odpovídal standardu výdajů na bydlení u domácností, které mohou žádat o příspěvek.

Alternativy zvyšování normativu bydlení

Jak vypadá připravovaná reforma normativu a jaké jsou naše alternativy?

Vládní valorizace **+ 100–482 Kč**
(2,2–2,8 %)

Navrhovaná reforma MPSV

Počítá s navýšením současného normativu na bydlení o 2,2 až 2,8 % u různých typů domácností. Absolutní zvýšení normativu o 100 až 482 Kč u různých typů domácností je hluboko pod očekávanými nárůsty cen v cílové skupině domácností s nárokem na příspěvek (1 368 Kč) i v celé populaci (943 Kč). Varianta vede k tomu, že výrazná část lidí, kteří mohou žádat o příspěvek, má příjem vyšší než normativ (64 %) a výdej příspěvku tak většině domácností dost nepomůže.

PAQ minimální **+ 800–850 Kč**

Reforma PAQ – minimální varianta

Tato reforma poskytuje částečnou úlevu a reaguje na navýšení cen v obecné populaci. Navyšuje současný normativ o 800 Kč (u domácností s jedním nebo dvěma členy) až 850 Kč (u větších domácností). Tento návrh udržuje současné procento (56 %) domácností s nárokem na příspěvek, které narážejí na hranice normativu při výdeji příspěvku. Rozdíl mezi výdaji a normativem ale mírně roste. Varianta totiž nezachytává ani zvyšování cen do října 2021, ani plně zvýšení cen energií u domácností s nárokem na příspěvek.

PAQ střední **+ 1300–1400 Kč**

Reforma PAQ – střední varianta

Navyšuje současný normativ o 1 300 Kč (u domácností s 1–2 členy) až 1 400 Kč (u větších). Zohledňuje tak skutečný růst nákladů domácností s nárokem na příspěvek v roce 2022. V rámci nich by při výdeji příspěvku na normativ naráželo 52 %. V průměru se domácnosti svými ustatelnými výdaji na bydlení pohybují na úrovni normativu. Ten tak odpovídá skutečným nákladům domácností.

PAQ maximální **+ 1400–2500 Kč**

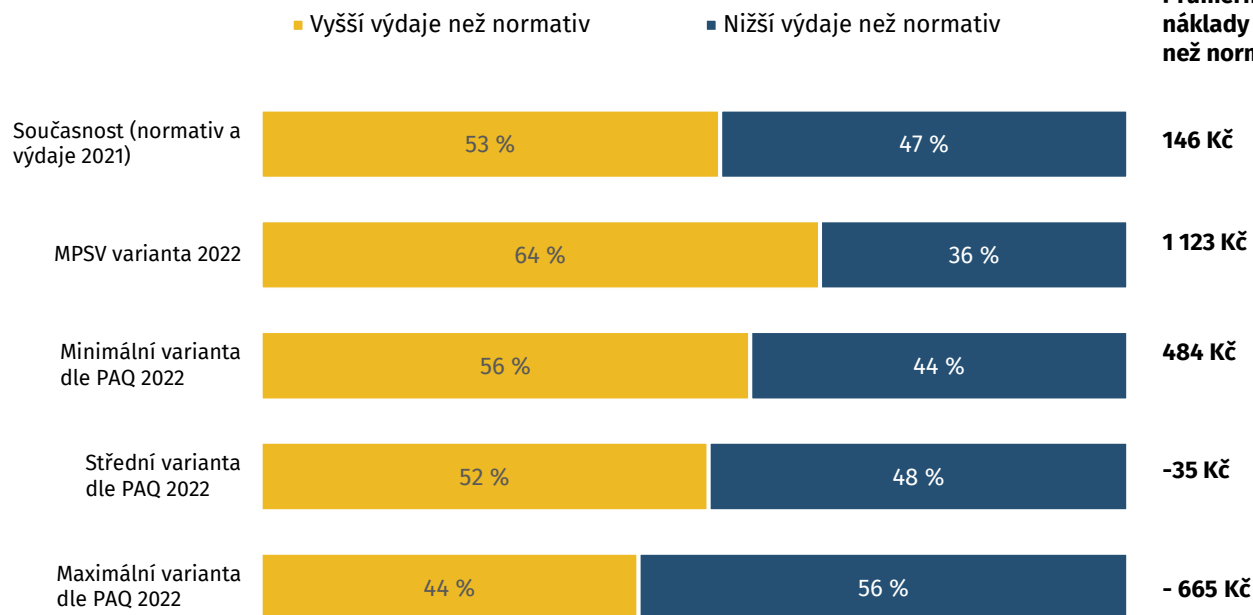
Reforma PAQ – maximální varianta

Zatímco předchozí návrhy reagují pouze na zvýšení cen energií, které jsou mírně vyšší u větších domácností, maximální reforma se snaží i opravit nedostatky současného normativu. Ten je nastaven tak, že na něj mnohem častěji narážejí menší domácnosti (důchodci), kterým je příspěvek limitován. Maximalistická reforma jednočlenným domácnostem zvyšuje současný normativ o 2 500 Kč, dvoučlenným domácnostem o 2 000 Kč a nakonec tříčlenným a vícečlenným o 1 400 Kč. Návrh je připraven tak, aby jen minorita domácností s ustatelnými výdaji narážela na normativ a aby ve všech typech domácností nebyly v průměru ustatelné náklady vyšší než normativ (či převis byl jen v řadu nižších stovek).

Přehled zvýšených výdajů na bydlení nad normativem 2022 – varianty

V roce 2022 by to bylo již 64 % domácností s vyššími výdaji, než jaký je normativ

% domácností, které mají výdaje na bydlení vyšší/níže než normativ v různých návrzích zvýšení normativu

Vládní valorizace normativu nestačí na růst cen energií

V roce 2021 bylo podle našich odhadů 53 % domácností, které mají příjmově a typem bydlení nárok na příspěvek na bydlení a mělo vyšší náklady na bydlení než normativ. Tedy v případě jeho vyplácení by na hranice normativu narazily – získávají / získaly by sice podporu, ale nestačí to na snížení výdajů na bydlení k 30/35 % příjmů. Při předpokládaném nárůstu cen energií u domácností a vládní valorizaci o 2,2–2,8 % dojde k tomu, že 64 % domácností bude narážet na limit normativu.

U valorizace o 800–850 Kč se tento poměr přiblíží letošku (56 %). U valorizace o 1300–1400 Kč spadne na 52 %. Normativ tak bude přibližně medián skutečných ustatných výdajů na bydlení.

Rozdíl mezi průměrnými náklady na bydlení u domácností, které mají nárok na příspěvek na bydlení, a normativem

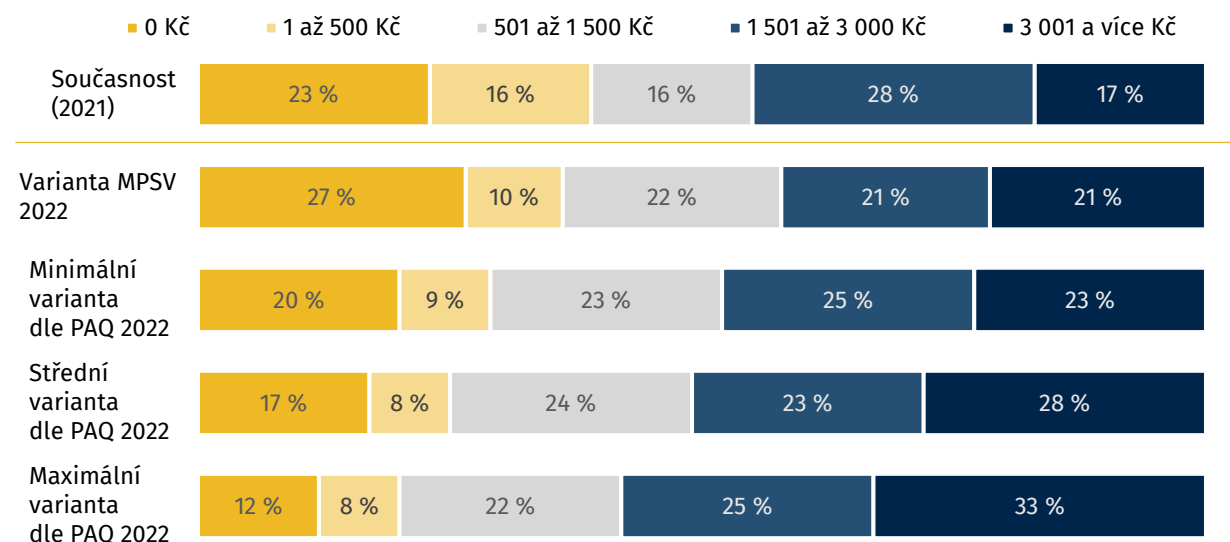
V roce 2021 měly tyto domácnosti v průměru o 146 Kč vyšší náklady na bydlení než normativ. Při předpokládaném nárůstu cen energií by rozdíl stoupl v průměru na 1 123 Kč přehledu v vládní variantě. Při valorizaci normativu o 800–850 Kč budou průměrné výdaje domácností s nárokem na příspěvek o 484 Kč vyšší než normativ. Tato varianta tedy přibližně vrací roli příspěvku na stav roku 2021. Je ale stále horší, protože nereflektuje plně nárůst cen ve skupině lidí s nárokem na příspěvek ani zvýšení cen do října 2021.

Při valorizaci o 1300 až 1400 Kč by průměrné výdaje byly 35 Kč pod normativem. Tedy by mu zhruba odpovídaly.

Výše potenciálního příspěvku na bydlení u domácností s nárokem

39 % domácností s nárokem na příspěvek ho má reálně minimalizovaný. Reforma může tento počet snížit na 25 %

Jak vysoký příspěvek na bydlení by reálně dostaly domácnosti s nárokem na jeho pobírání (uznatelné výdaje přes 30/35 % příjmů) – podle varianty stropování normativem

Příspěvek je reálně minimalizovaný normativem u takřka poloviny domácností

V současné době má na příspěvek na bydlení nárok 16 % domácností – protože jim výdaje na bydlení překračují 30 % příjmů (35 % v Praze). Pro 23 % z nich je ale příspěvek reálně zcela zneprístupněn – i 30/35 % jejich příjmů je nad hranicí normativu. Ten tedy redukuje reálnou výši příspěvku na nulu. V případě vysokopříjmových domácností jde o správnou funkci normativu. Ale podobný případ se může stát i samostatně žijícímu důchodci s příjmy okolo 18–19 tisíc. Přibližně 20 % z nich je nad úrovní normativu a reálně nedostane žádnou podporu, i kdyby měl výdaje na bydlení 10 tisíc Kč.

Kromě toho 16 % má nárok jen na minimální příspěvek do 500 Kč. Takřka u poloviny osob s nárokem je tak reálná výše příspěvku dopředu výrazně limitovaná. Jen šestina (17 %) z předmětných domácností by mohla dostávat relativně vysoký příspěvek nad 3 tisíce Kč.

U valorizace navrhované MPSV zůstane struktura hypoteticky vyplácených příspěvků stejná. U střední alternativy PAQ (valorizace o 1300–1400 Kč) se zastoupení domácností s reálně nulovou či minimální podporou snižuje na 25 %, cca 47 % by mohlo dostávat střední výši podpory 501–3000 Kč a 28 % vyšší podporu. Příspěvek by tak reálně mohl reagovat na energetickou krizi.

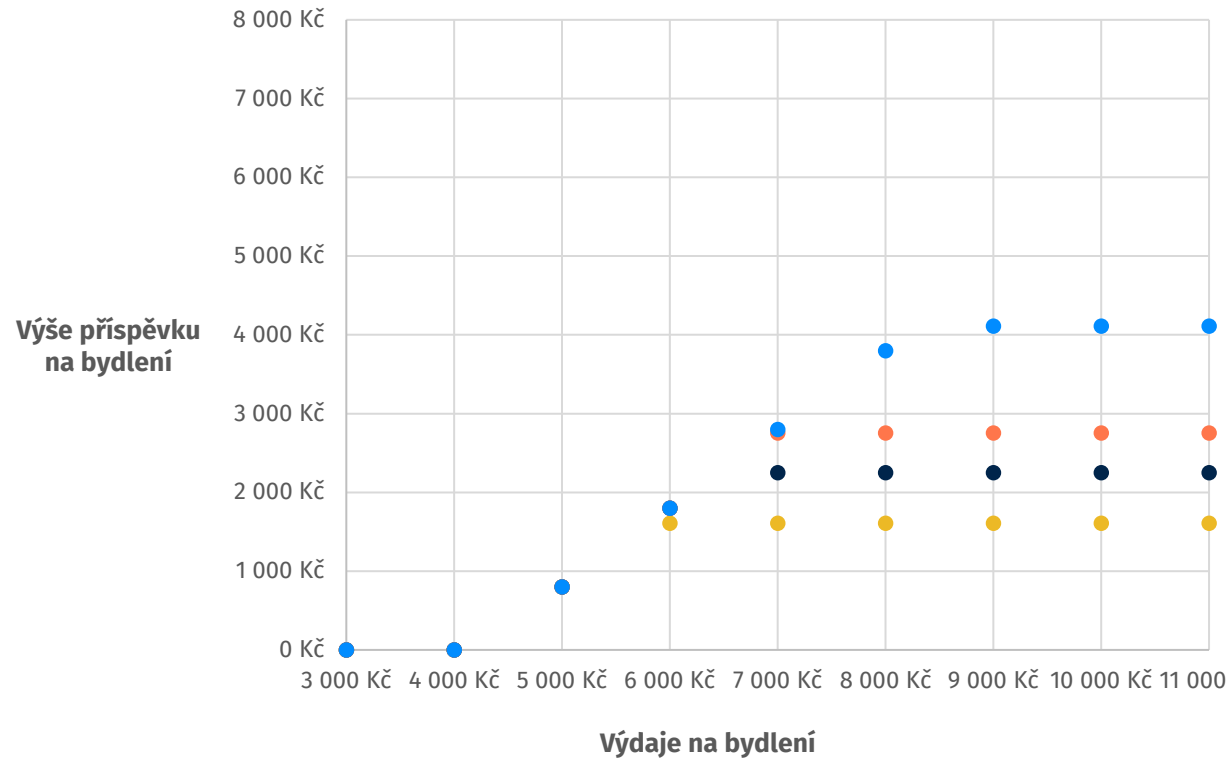
Podrobnosti k nárokovosti příspěvku na bydlení a způsobu, jakým normativ stropuje výdaje na bydlení, jsou uvedeny na předchozích stranách.

Příklad vliv normativu

Příklad: Samostatně žijící důchodkyně s příjmem 14 tisíc Kč

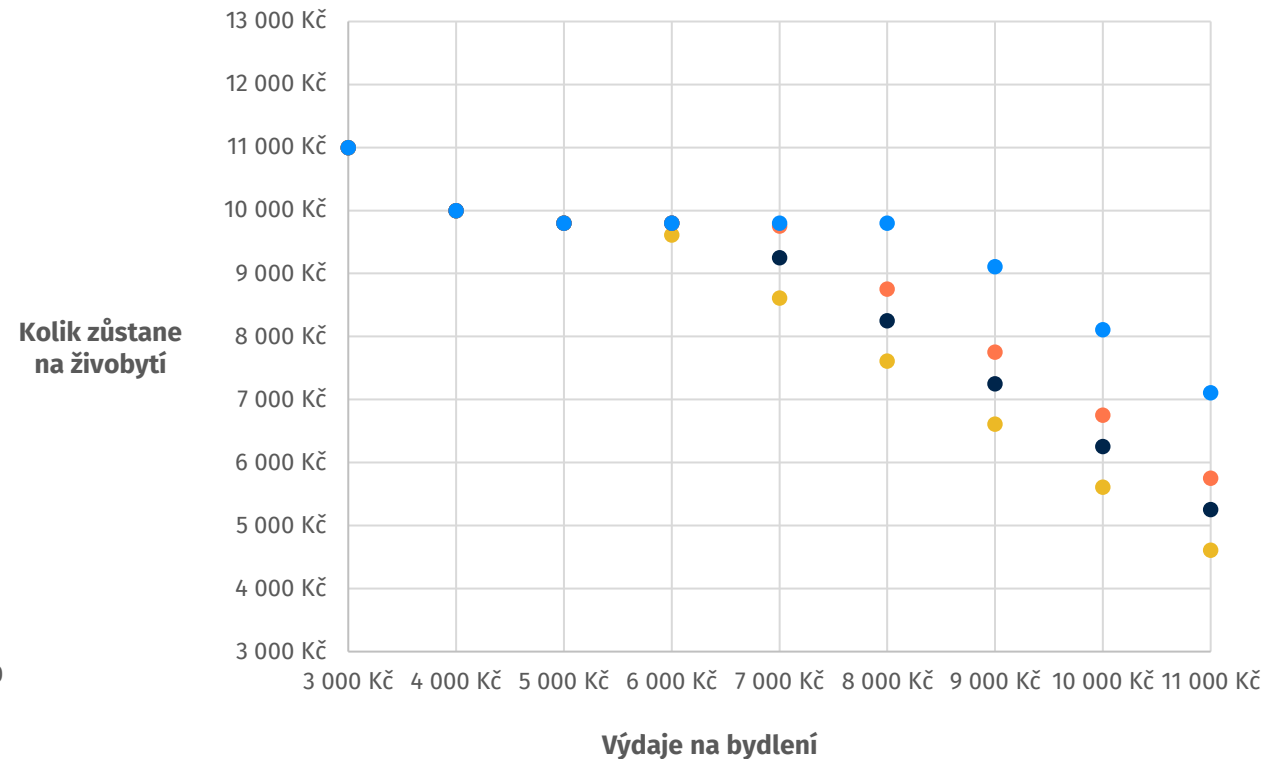
Varianta MPSV u modelové domácnosti důchodkyně s příjmem 14 tisíc Kč stanovuje normativ těsně 5 800 Kč. Do té doby příspěvek na bydlení reflektuje zvýšení výdajů na bydlení. Pak je stropován a senior nikdy nedostane podporu nad zhruba 1600 Kč. Střední varianta PAQ dává normativ těsně pod 7 000 Kč. Tím stropuje příspěvek na bydlení u tohoto seniora na 2 753 Kč. viz graf vlevo. Ve variantě MPSV důchodkyni, která má výdaje na bydlení 8 tisíc, po jejich zaplacení a načerpání příspěvku zůstane jen 7 600 Kč (250 Kč na den). Ve střední variantě PAQ 8 750 Kč (přes 290 Kč na den).

Samostatně žijící důchodce s příjmem 14 tisíc Kč
(nájem, město 10-50 tisíc obyvatel)

● MPSV 2022 ● PAQ 2022 - min ● PAQ 2022 - střední ● PAQ 2022 - max

Samostatně žijící důchodce s příjmem 14 tisíc Kč
(nájem, město 10-50 tisíc obyvatel)

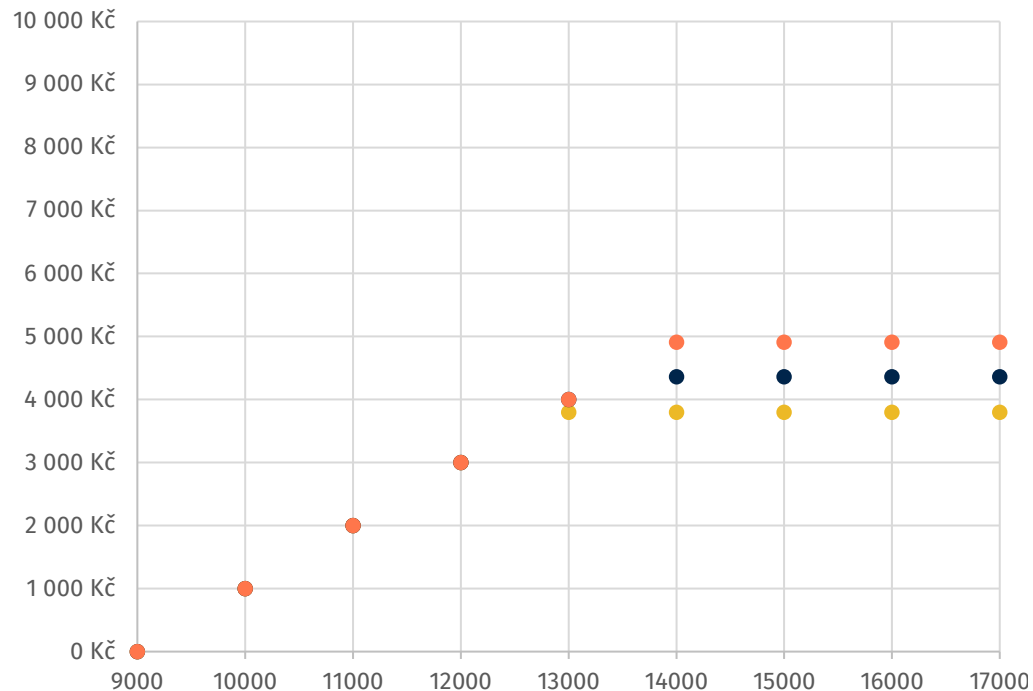
● MPSV 2022 ● PAQ 2022 - min ● PAQ 2022 - střední ● PAQ 2022 - max

Příklad vliv normativu

Příklad: Dva rodiče s dítětem a celkovým příjmem 30 tisíc

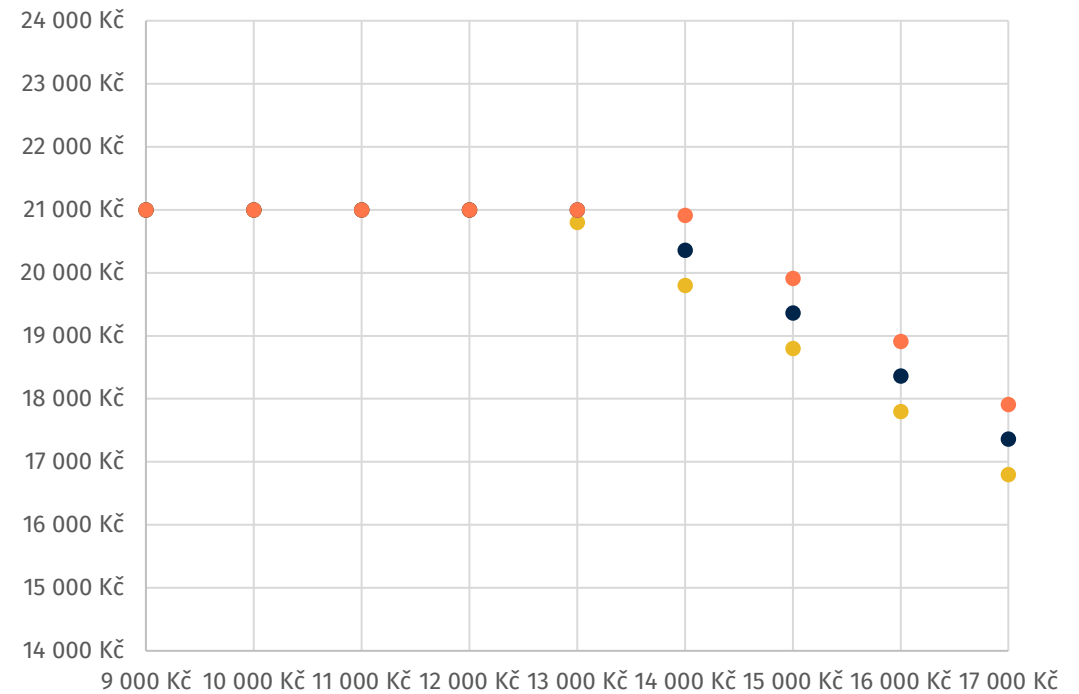
Varianta MPSV u modelové domácnosti dvou rodičů s dítětem a čistým celkovým příjmem 30 tisíc Kč stanovuje normativ na cca 12 800 Kč. Pak je příspěvek stropován a rodina nikdy nedostane podporu nad 3 800 Kč. Střední varianta PAQ dává normativ na 13 361 Kč. Tím stropuje příspěvek na bydlení u této rodiny na 4 911 Kč. Ve variantě MPSV rodině, která má výdaje na bydlení 15 tisíc, po jejich zaplacení a načerpání příspěvku zůstane jen zhruba 18 800 Kč (208 Kč na den a člověka). Ve střední variantě PAQ je to 19 991 Kč (přes 222 Kč na den).

Rodina 3 osob, čistý příjem 30 tisíc Kč
(nájem, město nad 100 tisíc obyvatel)

Kolik zůstane
na živobytí

Rodina 3 osob, čistý příjem 30 tisíc Kč
(nájem, město nad 100 tisíc obyvatel)

Výdaje na bydlení

● MPSV 2022 ● PAQ 2022 - min ● PAQ 2022 - střední

● MPSV 2022 ● PAQ 2022 - min ● PAQ 2022 - střední

Převís uznatelných výdajů na bydlení nad normativem dle typu domácnosti – varianty reforem

Čtyři pětiny jednočlenných domácností s nárokem na příspěvek by měly při vládní valorizaci výdaje na bydlení vyšší než normativ

% domácností s výdaji na bydlení nad normativem

	1členná	2členná	3členná	4- a více členná
Současnost (2021)	72 %	55 %	35 %	32 %
Vládní varianta 2022	87 %	66 %	50 %	33 %
Minimum dle PAQ 2022	70 %	65 %	45 %	27 %
Střední dle PAQ 2022	61 %	63 %	41 %	27 %
Maximum dle PAQ 2022	40 %	60 %	41 %	27 %

Průměrný převís výdajů na bydlení nad normativem

	1členná	2členná	3členná	4- a více členná
Současnost (2021)	1 351 Kč	1 045 Kč	-1 540 Kč	-1 990 Kč
Vládní varianta 2022	2 233 Kč	2 301 Kč	-611 Kč	-1 206 Kč
Minimum dle PAQ 2022	1 566 Kč	1 673 Kč	-1 264 Kč	-1 789 Kč
Střední dle PAQ 2022	1 066 Kč	1 173 Kč	-1 814 Kč	-2 339 Kč
Maximum dle PAQ 2022	-184 Kč	473 Kč	-1 814 Kč	-2 339 Kč

Vládní valorizace

Plánovaná vládní valorizace normativu bydlení (o 2,2–2,8 %) není schopná kompenzovat nárůst cen energií a vedla by k výraznému nárůstu domácností, jejichž výdaje na bydlení přesahují normativ. Z jednočlenných domácností by se nad normativ dostávaly více než čtyři pětiny (87 %), u dvoučlenných 66 % a tříčlenných polovina (50 %). Díky % navýšení pomáhá reforma těm, kteří to nejméně potřebují – tedy větším domácnostem, které mají normativ už dnes poměrně vysoký. U čtyř- a vícečlenných domácností by normativ v příštím roce převýšila třetina domácností, stejně jako letos.

Minimální varianta PAQ

Minimální varianta PAQ vede k podobným proporcím převisu nad normativem jako v současnosti u menších domácností (s jedním či dvěma členy). Zvyšuje se za ní výskyt převisu u tříčlenných domácností, avšak méně, než by tomu bylo za vládního návrhu pro rok 2022. Mírně více než vládní varianta redukuje výskyt převisu u větších domácností se čtyřmi a více členy.

Střední varianta PAQ

Střední varianta PAQ omezuje převís výdajů na bydlení nad normativem zejména u jednočlenných domácností, které mají v předchozích schématech převís výrazně vyšší než ostatní typy domácností. V této variantě v rámci žádného typu domácností nenaráží na normativ více než 63 % potenciálních žadatelů a u žádného typu není příjem o více než 1 200 Kč vyšší než normativ. Sice nevyrovnává „nespravedlivost“ současného nastavení normativů, ale redukuje dopady energetické krize na důchodce.

Maximální varianta PAQ

Maximální varianta PAQ jako jediná stlačuje výskyt převisu výdajů nad normativem u všech typů domácností k 60 % a níže a u všech také vede k tomu, že průměrný rozdíl výdajů na bydlení a normativem je záporný nebo v řádu nižších stovek – tedy v průměru je normativ vyšší než výdaje a nepůsobil by jako jejich strop. Tato varianta vyrovnává nespravedlnost současného systému a měla by být dlouhodobým cílem.

Doporučení pro veřejnou správu

Doporučení pro vládu

Valorizace normativu:

1. Vláda by měla **provést spíše plošný typ valorizace** normativu na bydlení – navýšení cen energií probíhá relativně plošně, nikoli jako % ze současných výdajů na bydlení.
2. Zvážit lze například **střední variantu** – tedy zvýšení o 1 300 Kč u menších a 1 400 Kč u větších domácností, a to napříč regiony. Poté příspěvek na bydlení může zachytit většinu nárůstů cen a nebude blokovat extrémně vydáváním u žádného typu domácností.
3. Pokud toto navýšení nejde udělat vládním nařízením, které je vázáno na index spotřebitelských cen, je nutno jej doplnit speciálním zákonem.

Další opatření:

1. Vláda by měla zvážit **dočasné uvolnění příspěvku pro lidi, kteří bydlí v podnájmech** + zvážit **dočasné zařazení části výdajů na hypotéku** (ne celých po zohlednění, že úroky jsou zároveň odčítány od daňového základu a jde o investici) do uznatelných výdajů pro příspěvek na bydlení. Těmto domácnostem není asistováno při zvýšení cen bydlení, ačkoli se jich dotkne růst ceny energií.

Posílení výdaje příspěvků na bylení – komunikační strategie:

1. Příspěvek na bydlení může být **zásadním nástrojem pomoci lidem v energetické krizi**. Dnes jej ale využívá jen mešina lidí, kteří na něj mají nárok (cca 1/3). **Způsob komunikace s veřejností** by měl být **zásadní součástí** celého plánu na zmírnění dopadů energetické krize.
2. Pro rozšíření výdeje na všechny potřebné je **nutná aktivní komunikace**, například:
 1. Oslovení důchodců a dalších chudších cílových skupin ze strany ČSSZ a úřadů práce s informacemi, zda a za jakých podmínek mají na příspěvek nárok
 2. Zpřístupnění jednodušší on-line žádosti o příspěvek
 3. Motivování pracovníků úřadů práce, aby příspěvek potřebným vydávali – nemotivovat k restrikci příspěvků
 4. Zřízení call-center, které mohou lidem radit při bytové krizi a čerpání příspěvku
3. Rozhodné období příspěvku jsou 3 měsíce – žadatel tedy dokládá, že v době posledních 3 měsíců jeho výdaje na bydlení překračovaly 30 / 35 % příjmů. Pokud v domácnosti dojde ke skokovému nárůstu cen bydlení v lednu 2022, požádat může až v březnu a peníze dostane nejdříve v dubnu. Pro zachycení zvýšení cen energií by bylo vhodné rozhodné období dočasně zkrátit.

Kontakt

Autoři

Daniel Prokop / daniel.prokop@paqresearch.cz, 608 333 902

Michaela Kudrnáčová / michaela.kudrnacova@paqresearch.cz

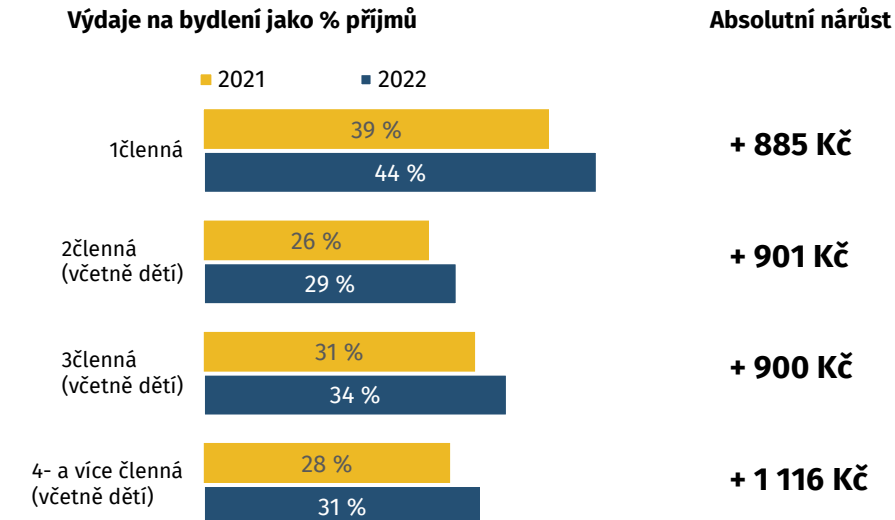
[/ www.paqresearch.cz](http://www.paqresearch.cz)

Appendix 1. Vývoj výdajů na bydlení a mandatorních výdajů u dalších typů domácností

Výdaje na bydlení dle počtu členů domácnosti

Výdaje na bydlení vzrostou malým i větším domácnostem podobně

Růst výdajů na bydlení postihne nejvíce jednočlenné domácnosti

Předpokládaný růst cen energií navýší výdaje na bydlení u jednotlivých typů domácností v průměru o tři až pět procentních bodů. Procentuální navýšení cen nejvíce dopadne na jednočlenné domácnosti, u kterých výdaje na bydlení tvoří největší část příjmů.

Zatímco v roce 2021 vydávaly jednočlenné domácnosti na bydlení v průměru 39 % svých měsíčních čistých příjmů, v následujícím roce se tyto náklady zvýší na průměrných 44 %. Zejména naroste podíl těch jednočlenných domácností, pro které náklady na bydlení znamenají velmi vysokou zátěž. V letošním roce dávají více než dvě pětiny jednočlenných domácností (46 %) na bydlení více než 35 % svých příjmů. V příštím roce povede předpokládaný růst cen energií k tomu, že se podíl těchto jednočlenných domácností razantně zvýší – na 58 %.

U dvoučlenných domácností můžeme čekat zvýšení o tři procentní body na nákladech tvořících aktuálně přibližně čtvrtinu jejich rozpočtu. Domácnosti se třemi a více členy aktuálně vydávají na bydlení více než čtvrtinu svého rozpočtu (28–31 %) a navýšení cen energií dostane jejich výdaje na bydlení nad 30 % jejich celkového příjmu.

Kolik % příjmů vydávají na bydlení v roce 2021 / domácnosti podle počtu členů

	1členná	2členná	3členná	4- a více členná
0–20 % příjmů	25 %	52 %	46 %	43 %
20–30 %	18 %	24 %	18 %	14 %
30–35 %	11 %	5 %	5 %	14 %
35–40 %	10 %	5 %	7 %	9 %
nad 40 % příjmů	36 %	13 %	24 %	19 %

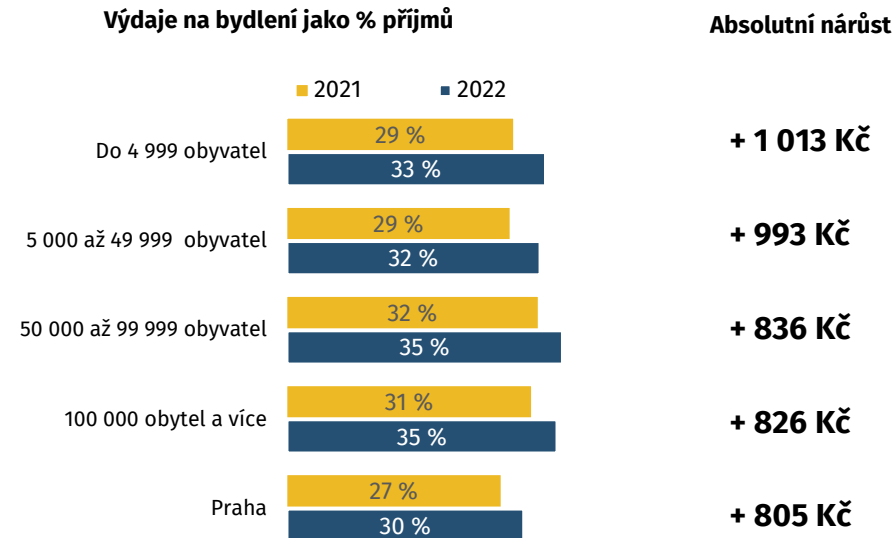
... a v roce 2022 / domácnosti podle počtu členů

	1členná	2členná	3členná	4- a více členná
	21 %	45 %	40 %	35 %
	13 %	25 %	22 %	20 %
	9 %	7 %	4 %	14 %
	12 %	6 %	7 %	6 %
	46 %	17 %	27 %	25 %

Do měsíčních výdajů na bydlení jsou započítány následující položky: zálohy na elektřinu, zálohy na plyn, zálohy na vodu (u všeho včetně zohlednění (ne)doplatků), výdaje na další zdroje vytápění (pevná paliva, teplárna atd.), nájem, platby hypotéky, náklady na údržbu a opravy včetně příspěvků do fondu oprav. Navýšení výdajů na bydlení je spočteno za předpokladu, že v roce 2022 dojde k nárůstu cen energií (popsáno podrobněji v části Zkoumání navýšení cen energií), ale všechny ostatní výdaje a příjmy domácností zůstanou na stejné úrovni.

Výdaje na bydlení dle velikosti obce

Nejvíce narostou výdaje v malých obcích a městech do 50 tisíc

Obyvatele menších obcí a měst čeká zdražení o tisícikorunu měsíčně

V menších obcích a městech do 50 tisíc obyvatel představují aktuálně výdaje na bydlení v průměru přibližně 29 % celkových měsíčních příjmů domácností. V novém roce dají domácnosti v těchto sídlech na bydlení o čtyři procentní body více (32 až 33 %) – tedy přibližně o jeden tisíc Kč.

Růst cen energií však navíc povede k tomu, že v nejmenších obcích a městech do 50 tisíc obyvatel se výrazně zvýší podíl domácností vysoce zatížených výdaji na bydlení (představují více než 35 % jejich příjmů). V obcích do 5 tisíc obyvatel aktuálně vydává více než 35 % svého rozpočtu na bydlení 27 % domácností, v novém roce už 33 %. V obcích do 50 tisíc obyvatel se podíl těchto domácností zvýší z 25 % na 29 %.

Nejnižší průměrný podíl výdajů na bydlení vzhledem k příjmům mají obyvatelé Prahy, které čeká se zvýšením cen energií růst výdajů na bydlení o přibližně 800 Kč měsíčně. Největší zátěž pro rozpočty domácností představuje bydlení naopak ve městech od 50 tisíc obyvatel. Aktuálně v nich domácnosti na bydlení dávají 31 až 32 % svých měsíčních příjmů a se zvýšením cen energií se tento podíl v novém roce zvýší na 35 %.

Kolik % příjmů vydávají na bydlení v roce 2021 / domácnosti podle velikosti obce

	Do 4999 ob.	Do 49 999 ob.	Do 99 999 ob.	100 000 a více ob.	Praha
0–20 % příjmů	45 %	49 %	40 %	38 %	48 %
20–30 %	19 %	22 %	20 %	20 %	20 %
30–35 %	9 %	5 %	8 %	10 %	6 %
35–40 %	9 %	4 %	8 %	8 %	4 %
nad 40 % příjmů	18 %	21 %	25 %	25 %	22 %

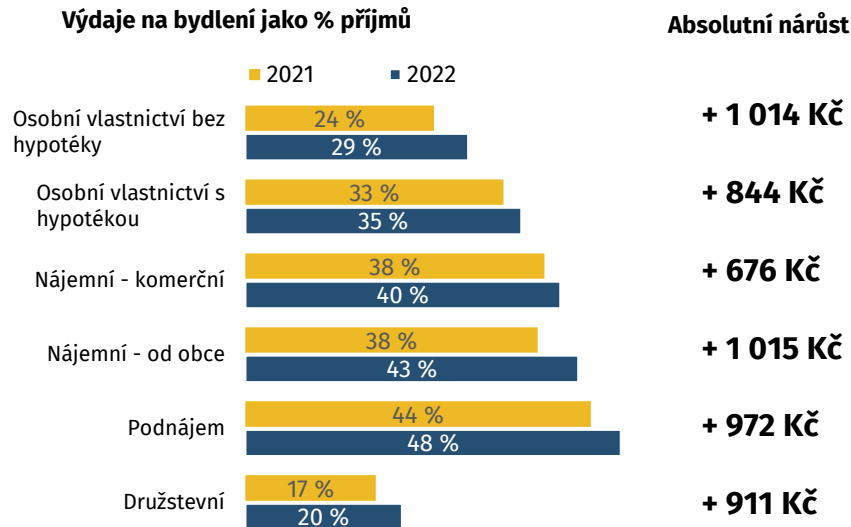
... a v roce 2022 / domácnosti podle velikosti obce

	Do 4999 ob.	Do 49 999 ob.	Do 99 999 ob.	100 000 a více ob.	Praha
	37 %	41 %	36 %	34 %	43 %
	21 %	25 %	21 %	21 %	19 %
	9 %	6 %	7 %	8 %	9 %
	8 %	5 %	6 %	9 %	6 %
	25 %	24 %	30 %	28 %	24 %

Do měsíčních výdajů na bydlení jsou započítány následující položky: zálohy na elektřinu, zálohy na plyn, zálohy na vodu (u všeho včetně zohlednění (ne)doplatků), výdaje na další zdroje vytápění (pevná paliva, teplárna atd.), nájem, platby hypotéky, náklady na údržbu a opravy včetně příspěvků do fondu oprav. Navýšení výdajů na bydlení je spočteno za předpokladu, že v roce 2022 dojde k nárůstu cen energií (popsáno podrobněji v části Zkoumání navýšení cen energií), ale všechny ostatní výdaje a příjmy domácností zůstanou na stejné úrovni.

Výdaje na bydlení dle typu bydlení

Nejmenší podíl výdajů na bydlení je v družstevních bytech

Nejmenší absolutní nárůst čeká nájemníky v soukromých bytech

Zdražení energií se dotkne obyvatel jednotlivých typů bydlení podobným způsobem. Výdaje na bydlení představují největší zátěž pro nájemníky (v soukromém i obecním nájmu) a podnájemníky. Aktuálně se jejich výdaje na bydlení pohybují od 38 do 44 % a po zdražení energií se zvýší na 40 až 48 %.

Domácnosti platící hypotéku vydávají v letošním roce na bydlení třetinu (33 %) svých příjmů a v příštím roce je s předpokládaným růstem cen energií čeká navýšení nákladů na 35 %.

Domácnosti ve vlastním bydlení bez hypotéky mají po družstevnících druhý nejmenší podíl výdajů na bydlení na příjmech (24 %). Zdražení energií pro ně bude znamenat nárůst nákladů přibližně o pět procentních bodů.

Nejmenší část svých příjmů dávají na bydlení domácnosti žijící v družstevních bytech. V letošním roce to bylo v průměru 17 %, po zdražení energií v dalším roce 20 %.

Kolik % příjmů vydávají na bydlení v roce 2021 / domácnosti podle typu bydlení

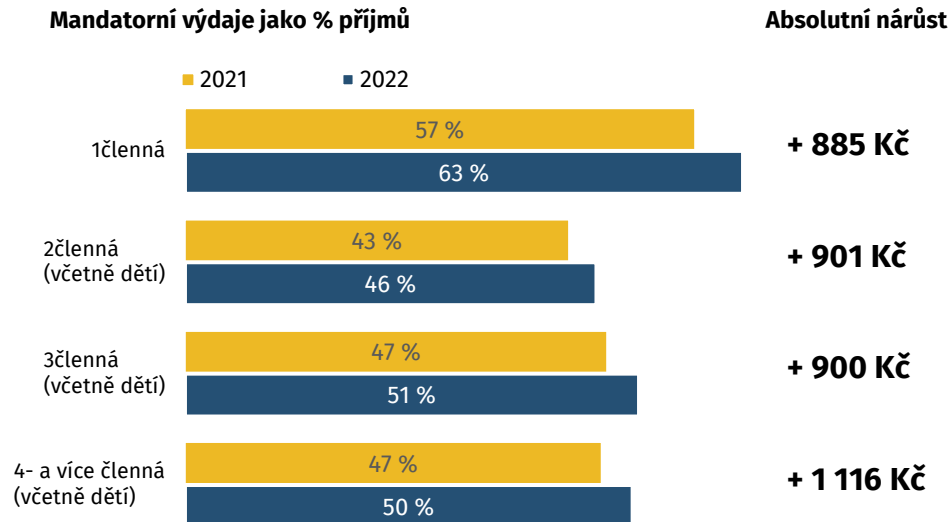
... a v roce 2022 / domácnosti podle typu bydlení

	Osobní vlastnictví bez hyp.	Osobní vlastnictví s hyp.	Nájemní - komerční	Nájemní - od obce	Podnájem	Družstevní	Osobní vlastnictví bez hyp.	Osobní vlastnictví s hyp.	Nájemní - komerční	Nájemní - od obce	Podnájem	Družstevní
0–20 % příjmů	62 %	26 %	20 %	8 %	9 %	75 %	55 %	19 %	8 %	6 %	8 %	64 %
20–30 %	17 %	29 %	28 %	26 %	25 %	16 %	16 %	30 %	29 %	19 %	21 %	25 %
30–35 %	3 %	12 %	13 %	23 %	13 %	3 %	6 %	14 %	17 %	22 %	13 %	5 %
35–40 %	4 %	8 %	12 %	17 %	10 %	3 %	4 %	8 %	12 %	15 %	10 %	0 %
nad 40 % příjmů	14 %	25 %	27 %	26 %	43 %	3 %	19 %	28 %	34 %	37 %	48 %	7 %

Do měsíčních výdajů na bydlení jsou započítány následující položky: zálohy na elektřinu, zálohy na plyn, zálohy na vodu (u všeho včetně zohlednění (ne)doplatků), výdaje na další zdroje vytápění (pevná paliva, teplárna atd.), nájem, platby hypotéky, náklady na údržbu a opravy včetně příspěvků do fondu oprav. Navýšení výdajů na bydlení je spočteno za předpokladu, že v roce 2022 dojde k nárůstu cen energií (popsáno podrobněji v části Zkoumání navýšení cen energií), ale všechny ostatní výdaje a příjmy domácností zůstanou na stejné úrovni.

Mandatorní výdaje dle počtu členů domácnosti

Mandatorní výdaje vzrostou jednočlenné domácnosti na 63 %

Napříč typy domácností vzrostou mandatorní výdaje o tři až šest procentních bodů

Stejně jako u výdajů na bydlení tvoří mandatorní výdaje největší položku rozpočtu u jednočlenných domácností. V roce 2022 se v těchto domácnostech zvýší podíl mandatorních výdajů ze současných 57 % na 63 %, tedy se bude blížit ke dvěma třetinám jejich celkových příjmů.

U ostatních typů domácností tvoří mandatorní výdaje menší část měsíčních nákladů, ale v novém roce je rovněž postihne nárůst těchto výdajů o tři až čtyři procentní body. Dvoučlenným domácnostem se podíl mandatorních výdajů na celkových příjmech zvýší na 46 % a u trojčlenných a vícečlenných domácností překročí hranici 50 %.

U všech typů domácností se také výrazně zvýší podíl domácností, jejichž rozpočty jsou značně zatíženy mandatorními výdaji (představují více než 40 % jejich měsíčních rozpočtů).

Kolik % příjmů tvoří mandatorní výdaje v roce 2021 / domácnosti podle počtu členů

	1členná	2členná	3členná	4- a více členná
0–20 % příjmů	6 %	15 %	13 %	9 %
20–30 %	12 %	21 %	16 %	16 %
30–35 %	4 %	11 %	8 %	14 %
35–40 %	10 %	8 %	11 %	8 %
nad 40 % příjmů	69 %	44 %	52 %	53 %

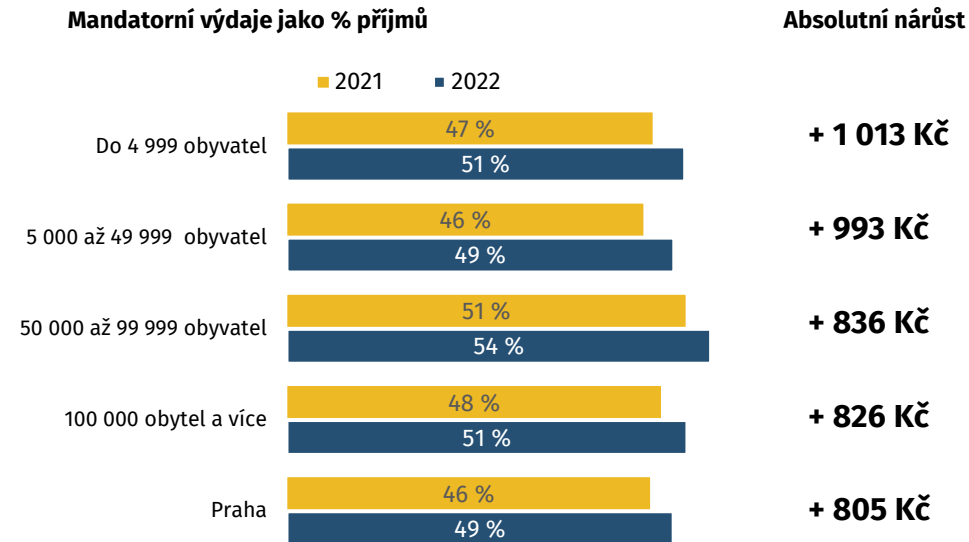
... a v roce 2022 / domácnosti podle počtu členů

	1členná	2členná	3členná	4- a více členná
	5 %	11 %	10 %	8 %
	10 %	22 %	18 %	14 %
	6 %	10 %	3 %	10 %
	6 %	9 %	15 %	8 %
	73 %	48 %	55 %	59 %

Do měsíčních mandatorních výdajů jsou započítány následující položky: zálohy na elektřinu, zálohy na plyn, zálohy na vodu (u všeho včetně zohlednění (ne)doplatků), výdaje na další zdroje vytápění (pevná paliva, teplárna atd.), nájem, platby hypotéky, náklady na údržbu a opravy včetně příspěvků do fondu oprav, výdaje na potraviny a pití (mimo jídla a nápoje v restauraci). Navýšení mandatorních výdajů je spočteno za předpokladu, že v roce 2022 dojde k nárůstu cen energií (popsáno podrobněji v části Zkoumání navýšení cen energií), ale všechny ostatní výdaje a příjmy domácností zůstanou na stejné úrovni.

Mandatorní výdaje dle velikosti obce

O tisícikorunu zaplatí více v obcích do 50 tisíc obyvatel

Mandatorní výdaje jsou největší složkou rozpočtu ve městech od 50 do 100 tisíc obyvatel

Domácnostem žijícím v menších obcích a městech do 50 tisíc obyvatel způsobí zvýšení cen energií nárůst mandatorních výdajů z aktuálních přibližně 46 až 47 % na cca 49 až 51 %. V absolutní částce si domácnosti v těchto sídlech v novém roce připlatí o tisícikorunu navíc.

Velmi podobně jsou na tom ve složení rozpočtu domácnosti ve velkých městech nad 100 tisíc obyvatel (kromě Prahy, která tvoří samostatnou kategorii). V těchto městech jsou ale vyšší příjmy. Tedy, ačkoli je relativní nárůst stejný (tři procentní body), zvýšení v absolutní částce je nižší než u menších obcích (přibližně 800 Kč).

Největší část svých příjmů dávají na mandatorní výdaje aktuálně domácnosti ve městech mezi 50 a 100 tisíci obyvateli (51 %) a zůstane tomu tak i po zvýšení cen energií v dalším roce (54 %). Naopak o něco menší položku rozpočtu tvoří mandatorní výdaje u pražských domácností. V letošním roce představují 46 % jejich celkových měsíčních příjmů a v dalším roce to bude 49 %.

Kolik % příjmů tvoří mandatorní výdaje v roce 2021 / domácnosti podle velikosti obce

	Do 4999 ob.	Do 49 999 ob.	Do 99 999 ob.	100 000 a více ob.	Praha
0–20 % příjmů	10 %	16 %	11 %	11 %	16 %
20–30 %	19 %	18 %	14 %	16 %	15 %
30–35 %	10 %	8 %	8 %	11 %	10 %
35–40 %	10 %	11 %	7 %	8 %	8 %
nad 40 % příjmů	51 %	47 %	60 %	53 %	51 %

... a v roce 2022 / domácnosti podle velikosti obce

	Do 4999 ob.	Do 49 999 ob.	Do 99 999 ob.	100 000 a více ob.	Praha
	7 %	13 %	8 %	10 %	15 %
	19 %	17 %	16 %	15 %	15 %
	7 %	9 %	6 %	9 %	9 %
	11 %	11 %	8 %	8 %	6 %
	56 %	50 %	63 %	57 %	55 %

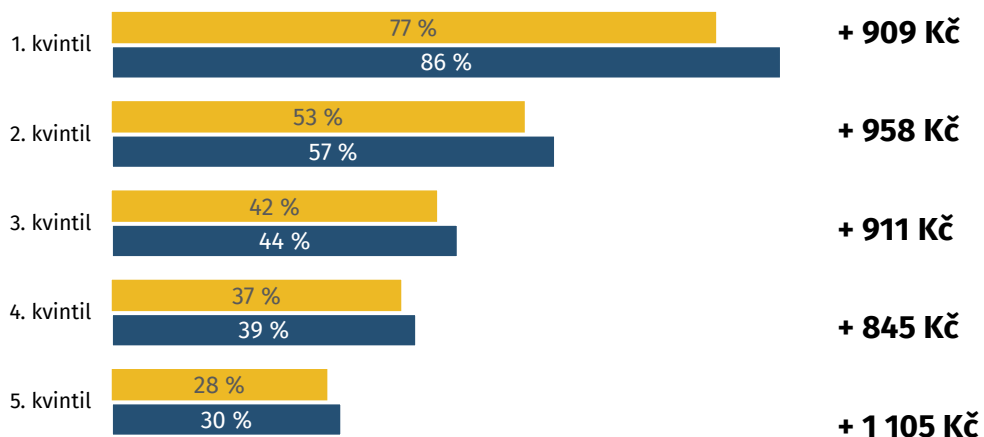
Do měsíčních mandatorních výdajů jsou započítány následující položky: zálohy na elektřinu, zálohy na plyn, zálohy na vodu (u všeho včetně zohlednění (ne)doplatků), výdaje na další zdroje vytápění (pevná paliva, teplárna atd.), nájem, platby hypotéky, náklady na údržbu a opravy včetně příspěvků do fondu oprav, výdaje na potraviny a pití (mimo jídla a nápoje v restauraci). Navýšení mandatorních výdajů je spočteno za předpokladu, že v roce 2022 dojde k nárůstu cen energií (popsáno podrobněji v části Zkoumání navýšení cen energií), ale všechny ostatní výdaje a příjmy domácností zůstanou na stejné úrovni.

Mandatorní výdaje dle příjmu domácnosti

Domácnostem s nejnižšími příjmy se mandatorní výdaje zvýší o 9 p. b.

Výdaje na bydlení jako % příjmů

■ 2021 ■ 2022

V roce 2022 budou mandatorní výdaje tvořit více než čtyři pětiny rozpočtu domácností s nejnižšími příjmy

Předpokládaný nárůst cen energií se podepíše na mandatorních výdajích především nízkopříjmových domácností v první pětině nejnižších příjmů (1. kvintil). V roce 2021 tvoří mandatorní výdaje přes tři čtvrtiny (77 %) jejich měsíčních příjmů a po zdražení energií v novém roce se tento podíl zvýší přibližně na 86 %.

Naopak nejlépe zajištěné domácnosti, v nejvyšší pětině příjmů, vydávají na mandatorní položky přes čtvrtinu svých příjmů (28 %) a zdražení energií v novém roce tento podíl téměř nezmění (30 %), ačkoli v absolutní částce se jedná o nejvyšší nárůst (1 105 Kč).

Kolik % příjmů tvoří mandatorní výdaje v roce 2021 / domácnosti podle příjmu

	1. kvintil	2. kvintil	3. kvintil	4. kvintil	5. kvintil
0–20 % příjmů	1 %	7 %	9 %	12 %	30 %
20–30 %	3 %	13 %	21 %	21 %	28 %
30–35 %	2 %	8 %	11 %	10 %	17 %
35–40 %	6 %	7 %	7 %	16 %	10 %
nad 40 % příjmů	88 %	65 %	52 %	41 %	15 %

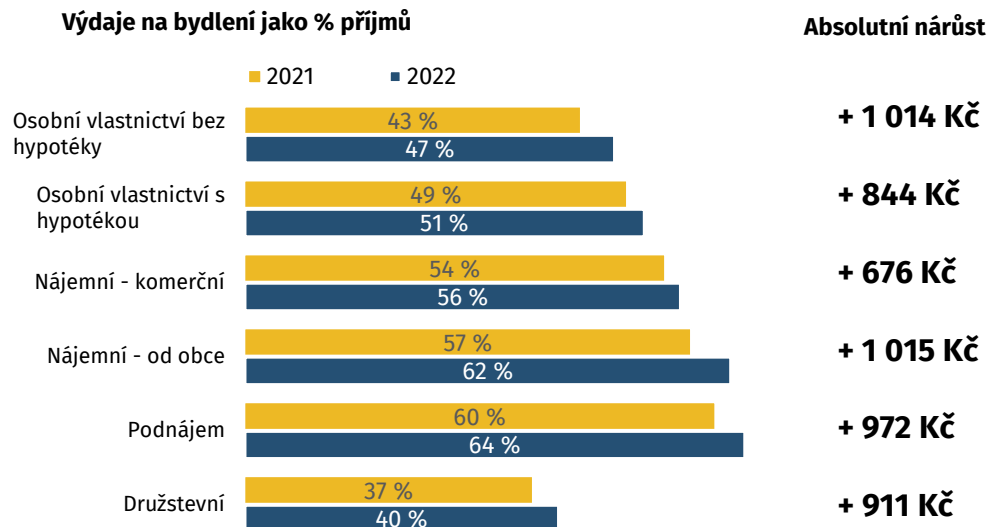
... a v roce 2022 / domácnosti podle příjmu

	1. kvintil	2. kvintil	3. kvintil	4. kvintil	5. kvintil
	1 %	4 %	6 %	7 %	28 %
	2 %	13 %	19 %	24 %	28 %
	1 %	7 %	8 %	9 %	14 %
	2 %	8 %	13 %	13 %	12 %
	93 %	68 %	54 %	47 %	19 %

Do měsíčních mandatorních výdajů jsou započítány následující položky: zálohy na elektřinu, zálohy na plyn, zálohy na vodu (u všeho včetně zohlednění (ne)doplátků), výdaje na další zdroje vytápění (pevná paliva, teplárna atd.), nájem, platby hypotéky, náklady na údržbu a opravy včetně příspěvků do fondu oprav, výdaje na potraviny a pití (mimo jídla a nápoje v restauraci). Navýšení mandatorních výdajů je spočteno za předpokladu, že v roce 2022 dojde k nárůstu cen energií (popsáno podrobněji v části Zkoumání navýšení cen energií), ale všechny ostatní výdaje a příjmy domácností zůstanou na stejné úrovni.

Mandatorní výdaje dle typu bydlení

Mandatorní výdaje mají nejvyšší domácnosti v nájmu a podnájmu

Nájemníci a podnájemníci budou v roce 2022 na mandatorní položky dávat kolem 60 % svých příjmů

Stejně jako u výdajů na bydlení představují mandatorní výdaje nejmenší složku rozpočtu u domácností s družstevním bydlením (37 % aktuálně a 40 % po zdražení energií). Následují domácnosti s vlastnickým bydlením bez hypotéky, u kterých se ale zdražení energií na mandatorních výdajích projeví výrazněji (43 % aktuálně a 47 % po zdražení energií, což znamená nárůst o tisíc Kč).

Naopak největší zátěží jsou mandatorní výdaje pro domácnosti v nájmu nebo podnájmu. V letošním roce dávají na mandatorní výdaje více než polovinu svých rozpočtů. Zdražení energií jim pak výdaje zvýší o další dva až tři procentní body až na 62 % u obecního nájmu, 64 % u podnájmu a 56 % u komerčního nájmu.

Kolik % příjmů tvoří mandatorní výdaje v roce 2021 / domácnosti podle typu bydlení

	Osobní vlastnictví bez hyp.	Osobní vlastnictví s hyp.	Nájemní - komerční	Nájemní - od obce	Podnájem	Družstevní
0–20 % příjmů	20 %	4 %	2 %	3 %	1 %	14 %
20–30 %	22 %	11 %	13 %	1 %	10 %	25 %
30–35 %	8 %	17 %	5 %	10 %	3 %	16 %
35–40 %	9 %	10 %	10 %	1 %	13 %	8 %
nad 40 % příjmů	40 %	57 %	69 %	85 %	73 %	37 %

... a v roce 2022 / domácnosti podle typu bydlení

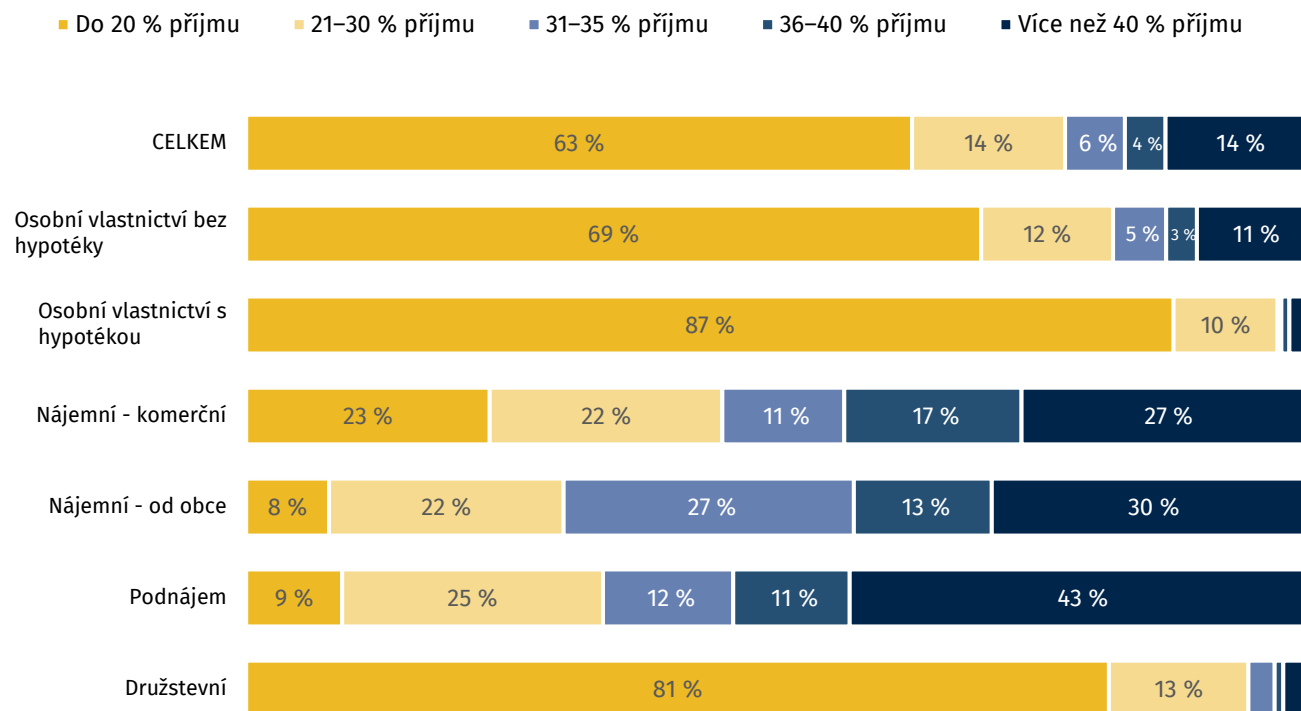
	Osobní vlastnictví bez hyp.	Osobní vlastnictví s hyp.	Nájemní - komerční	Nájemní - od obce	Podnájem	Družstevní
	14 %	3 %	2 %	3 %	1 %	14 %
	24 %	12 %	11 %	1 %	7 %	22 %
	8 %	10 %	6 %	6 %	6 %	14 %
	10 %	15 %	9 %	0 %	5 %	10 %
	45 %	60 %	71 %	90 %	81 %	40 %

Do měsíčních mandatorních výdajů jsou započítány následující položky: zálohy na elektřinu, zálohy na plyn, zálohy na vodu (u všeho včetně zohlednění (ne)doplátků), výdaje na další zdroje vytápění (pevná paliva, teplárna atd.), nájem, platby hypotéky, náklady na údržbu a opravy včetně příspěvků do fondu oprav, výdaje na potraviny a pití (mimo jídla a nápoje v restauraci). Navýšení mandatorních výdajů je spočteno za předpokladu, že v roce 2022 dojde k nárůstu cen energií (popsáno podrobněji v části Zkoumání navýšení cen energií), ale všechny ostatní výdaje a příjmy domácností zůstanou na stejné úrovni.

Appendix 2. Uznatelné výdaje na bydlení podle typu bydlení

Výdaje na bydlení uznatelné do příspěvku na bydlení – dle právního užívání bytu, rok 2021

Většina lidí v obecním nájmu a polovina v komerčním má výdaje na bydlení uznatelné do příspěvku nad 30 % příjmu

Výdaje uznatelné do příspěvku na bydlení jsou nejvyšší mezi podnájemníky – kteří ale na příspěvek nemají nárok

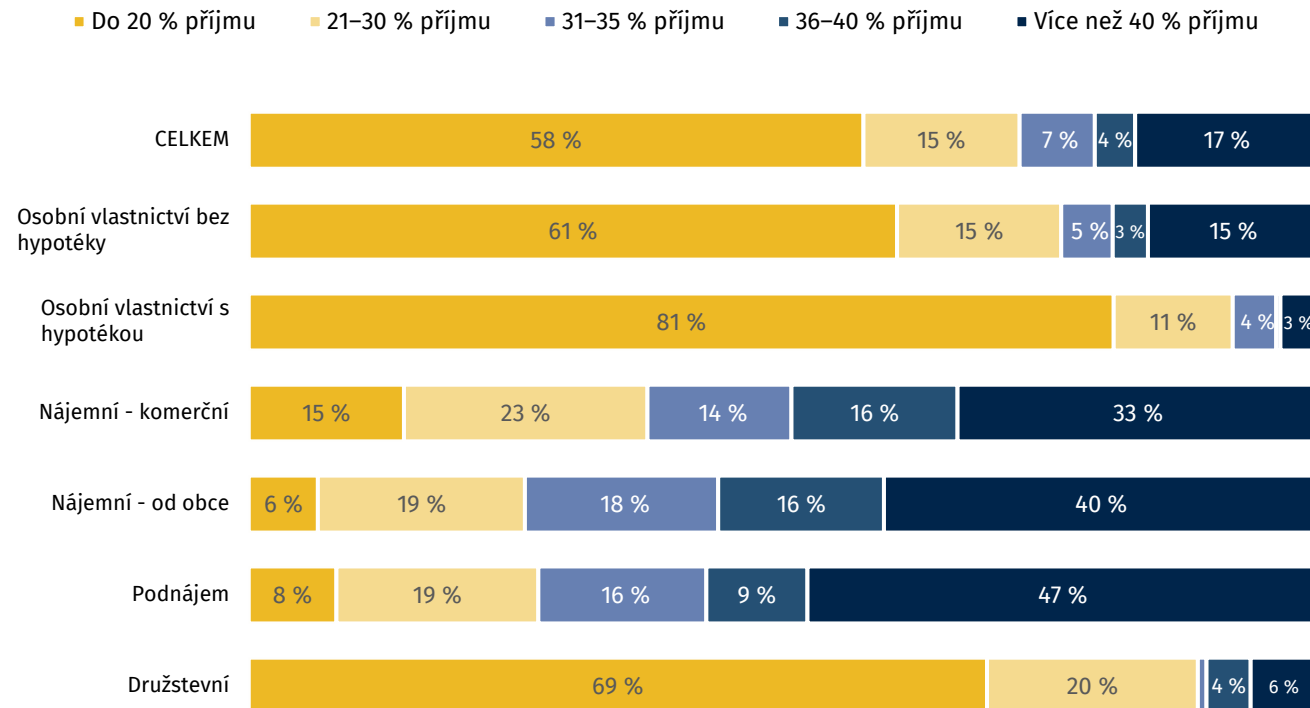
87 % domácností v osobním vlastnictví s hypotékou má výdaje uznatelné do příspěvku na bydlení do výše maximálně 20 % příjmu. Velmi podobně jsou na tom i domácnosti s družstevním bydlením (81 %). U 69 % domácností s vlastnickým bydlením bez hypotéky tvořily v roce 2021 tyto výdaje maximálně 20 %.

Na druhé straně však stojí domácnosti, kterým výdaje uznatelné do příspěvku na bydlení tvoří více než 40 % příjmu. Nejvíce takových, 43 %, žije v podnájmu. A více než 30 % příjmů na ně vydávají dvě třetiny podnájemníků – domácnosti žijící v podnájmu však aktuálně nemají na příspěvek na bydlení vůbec nárok.

Mezi nájemníky se podíl domácností s uznatelnými výdaji nad 40 % příjmů pohybuje mezi 26 % a 30 %, a to v komerčním i obecním nájmu. Více než 30 % příjmů představují uznatelné výdaje u 55 % domácností v soukromém nájmu a více než dvou třetin (70 %) v obecním nájmu.

Výdaje na bydlení uznatelné do příspěvku na bydlení – dle právního užívání bytu, rok 2022

Nárůst výdajů pocítí nejvíce domácnosti v nájmech

Tři čtvrtiny domácností v obecním nájmu vydají v roce 2022 více než 30 % ze svého příjmu na výdaje uznatelné do příspěvku na bydlení

V roce 2022 nejvíce pocítí nárůst výdajů uznatelných do příspěvku na bydlení domácnosti v nájemním bydlení od obce. Těch, kteří na uznatelné výdaje na příspěvek na bydlení vydávají více než 40 % ze svého příjmu, bude v roce 2022 40 % oproti 30 % v roce 2021. A těch, kteří vydávají nad 30 % ze svého příjmu, bude v roce 2022 75 % oproti 70 % v roce 2021.

Nad 30 % svého příjmu budou na výdaje uznatelné do příspěvku na bydlení vydávat 73 % podnájemníků a 62 % nájemníků v soukromých bytech.

Celkově, nehledě na právní důvod užívání bytu, tak 28 % domácností vydá více než 30 % ze svého příjmu na výdaje na bydlení, které jsou uznatelné do příspěvku na bydlení.